

महाराष्ट्र विधानसभा
तिसरे अधिवेशन, २०१८

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१८ / अग्रहायण ८, १९४० (शके)

- (१) महसूल, मदत व पुनर्वसन, सार्वजनिक बांधकाम
(सार्वजनिक उपक्रम वगळून), कृषी आणि
फलोत्पादन मंत्री
- (२) परिवहन, खारभूमी विकास मंत्री
- (३) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री
- (४) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ८५

उस्मानाबाद व लातूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांची फ्युचर
मेकर कंपनीने केलेली फसवणूक

- (१) * १३२०६५ श्री.राहुल मोटे (परांडा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) फ्युचर मेकर या जैविक खते व औषधांची विक्री करणाऱ्या कंपनीने
उस्मानाबाद व लातूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांची चैन मार्केटींगच्या माध्यमातून
अधिक पैसे व चारचाकी वाहनाचे अमिष दाखवून कोट्यवधी रुपयांची
फसवणूक केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या कंपनीमार्फत देण्यात येणारी खते प्रमाणीत केलेली नसून
बनावट खते व औषधे देवून शेतकऱ्यांची फसवणूक व त्यांच्या गुंतवणूकीचा
अपहार केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या संदर्भात चौकशी करून या कंपनीविरुद्ध कारवाई करण्यातबाबतची मागणी संबंधीत लोकप्रतिनिधींनी मा.महसूल मंत्री यांच्याकडे दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार उक्त कंपनीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) याबाबत शासनाकडे दिनांक १५/१०/२०१८ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे, तथापि, याबाबत शेतक-यांची लेखी / तोंडीस्वरूपात तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

फयुचर मेकर या कंपनीस राज्य व जिल्हास्तरावरून विक्रीचा परवाना देण्यात आलेला नाही.

सदर प्रकरणी उस्मानाबाद व लातूर जिल्ह्यातील तसेच राज्यातील सर्व गुणवत्ता निरीक्षकांमार्फत तपासणी करण्यात येत आहे.

सदर प्रकरणी करण्यात येत असलेल्या चौकशीअंती तथ्यांश आढळून आल्यास संबंधीता विरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

घोड धरण प्रकल्पग्रस्तांना प्रकल्पग्रस्तांचे लाभ देण्याबाबत

(२) * १२७९९४ श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर व पुणे जिल्ह्यात सन १९५५ ते १९५६ या वर्षी घोड धरणाकरिता शेतकऱ्यांच्या जमिनी अत्यल्प मोबदल्यात बळजबरीने भूसंपादनाने शासकीय अधिकाऱ्यांनी ताब्यात घेतल्या, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकल्पाबाबत शेतकऱ्यांनी पाठपुरावा करूनही त्यांचे पुनर्वसन न केल्यामुळे तसेच त्यांना उपजीविकेसाठी पर्यायी जमीन, प्रकल्पग्रस्तांचे दाखले, प्रकल्पबाधितांना नोकरीमध्ये आरक्षण न दिल्यामुळे शेतकरी भूमिहीन व बेरोजगार झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत,
- (४) असल्यास, त्यानुसार या प्रकल्पग्रस्तांना जमिनीचा वाढीव मोबदला, पर्यायी जमीन, शासकीय सेवेत प्रकल्पग्रस्तांना आरक्षणाचा लाभ देण्याबाबत व बळजबरीने भूसंपादन करून अत्यल्प मोबदला देणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही

(३) व (४) घोड प्रकल्पासाठी भूसंपादन अधिनियम १८९४ मधील तरतुदीनुसार कलम ४ व कलम ६ अन्वये भूसंपादनाची कार्यवाही करून प्रकल्पबाधितांना मोबदला देण्यात आलेला आहे. सदर प्रकल्प सन १९५४ ते १९६५ या कालावधीतील असल्याने मौजे वडगाव-शिंदोडी, माठ, म्हसे, राजापूर, दाणेवाडी इत्यादी पुनर्वसित गावांना महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तीचे पुनर्वसन अधिनियम १९७६ मधील तरतुदी लागू होत नसल्यामुळे त्यावेळी पुनर्वसन गावठाणात नागरी सुविधा देण्यात आलेल्या नाहीत. तसेच प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमिनीचे वाटप करण्यात आलेले नाही. पुनर्वसन गावठाणातील नागरी सुविधांच्या कामांची कार्यकारी यंत्रणेसमवेत दिनांक १२/१०/२०१८ रोजी संयुक्त पाहणी करण्यात आली असून गावठाणातील उपलब्ध नागरी सुविधा व पुरवावयाच्या नागरी सुविधा याबाबत आराखडा तयार करून अंदाजपत्रके सादर करण्याबाबत संबंधित कार्यकारी यंत्रणेस सुचना देण्यात आलेल्या आहेत. प्रकल्पबाधितांसाठी शासकीय सेवेत ५ टक्के आरक्षण देण्याबाबत शासन निर्णय क्र.एईएम १०८०/३५/१६अ, दिनांक २१/१/१९८० मध्ये तरतुद करण्यात आलेली आहे. घोड प्रकल्पांतर्गत बाधित प्रकल्पग्रस्तांना

उपजिल्हाधिकारी (पुनर्वसन), अहमदनगर कार्यालयामार्फत प्रकल्पबाधित व्यक्तींनी विहित कागदपत्रासह अर्ज केलेल्या ३६ प्रकल्पग्रस्तांना प्रमाणपत्रांचे वाटप करण्यात आलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे सोनुर्ली (ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग) येथे परवानगीपेक्षा अधिक गौण खनिज उत्खनन केल्याबाबत

(३) * १३२८१८ श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे सोनुर्ली (ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग) येथे मे. दिलीप बिल्डकॉन प्रा. लि. कंपनीला अप्पर जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांनी सर्व्हे नंबर २९/१०,११ व सर्व्हे नंबर ५६/१,४,६,७,८ मध्ये वेळोवेळी एक लाख पन्नास हजार ब्रास काळ्या दगडाचे उत्खनन करण्यासाठी परवानगी दिलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रत्यक्षात सदर कंपनीने सर्व्हे नंबर २९/३, ४, ५, ७, १०, ११ व सर्व्हे नंबर ५६/१, ४, ६, ७, ८ मध्ये अपर जिल्हाधिकारी सिंधुदूर्ग यांनी दिलेल्या परवानगीपेक्षा अधिक गौण खनिज उत्खनन करून शासनाच्या करोडो रुपयांच्या महसूलाचे नुकसान केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कंपनीने परवानगी व्यतिरिक्त केलेल्या अतिरिक्त उत्खननासंदर्भात भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांचेमार्फत Satellite Mapping करून सदर कंपनीवर महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता १९६६ चे कलम ४८(७) नुसार पाचपट दंडात्मक कारवाई करण्याबाबत तक्रार श्री. अनुपम कांबळी यांनी जिल्हाधिकारी सिंधुदूर्ग यांचेकडे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांचेमार्फत Satellite Mapping करून जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांना अद्यापपर्यंत अहवाल सादर करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने तातडीने Satellite Mapping करून संबंधित कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मौजे सोनुर्ली (ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग) येथील स.नं.२९/१०, ११ स.नं.५६/१, ४, ६, ७, ८ मधून अपर जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांनी मे. दिलीप बिल्डकॉन लि., या कंपनीला वेळोवेळी एकूण १,५०,००० ब्रास "काळा दगड" हे गौण खनिज उत्खननासाठी परवाने दिले आहेत.

(२), (३), (४) व (५) सदर कंपनीने परवानगी व्यतिरिक्त केलेल्या अतिरिक्त उत्खननासंदर्भात भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांचेमार्फत Satellite Mapping करून त्यांनी सादर केलेल्या अहवालाच्या आधारे सदर कंपनीवर महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ चे कलम ४८(७) नुसार पाचपट दंडात्मक कारवाई करण्याबाबतची तक्रार श्री. अनुपम कांबळी या इसमाकडून दि.१९/१०/२०१८ रोजीच्या निवेदनाद्वारे जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांचेकडे प्राप्त झाली आहे.

सदर खाणींमध्ये गौण खनिजाचे प्रत्यक्षात किती ब्रास उत्खनन केले आहे, हे निश्चित करण्यासाठी Sattellite Mapping उपयुक्त नसल्यामुळे ETS मशिनद्वारे सदर क्षेत्राची प्रत्यक्ष पाहणी करून उत्खनन परिमाणाची मोजणी करणेबाबत दि.३०/१०/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये उपसंचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, कोल्हापूर यांना कळविण्यात आले आहे. सदर उत्खननाबाबतचा त्यांचा अहवाल प्राप्त होताच त्यानुसार पुढील कार्यवाही जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांचेमार्फत करण्याचे संकल्पित आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंणघाट (ता.हिंणघाट, जि.वर्धा) येथील पशुवैद्यकीय

रुग्णालय बंद असल्याबाबत

(४) * १३२३३४ श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगणघाट (ता.हिंगणघाट, जि.वर्धा) येथील पशुसंवर्धन विभागाच्या पशुवैद्यकीय रुग्णालयात अत्याधुनिक सोनोग्राफीसह सर्व मशीन उपलब्ध असूनही रुग्णालय बंद असल्याने पशुपालकांची गैरसोय होत असल्याचे माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रुग्णालयातील डॉक्टर व कर्मचारी वेळेवर उपलब्ध राहत नसून पशुधन विकास अधिकारी हे पद रिक्त असल्याने उपचारासाठी आलेल्या जनावरांना वेळेवर उपचार न मिळाल्यामुळे जनावरांचा मृत्यू होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार जनावरांच्या मृत्यूस कारणीभूत असलेल्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत व हिंगणघाट तालुक्यातील पशुवैद्यकीय रुग्णालय नियमित सुरु ठेवण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

सदर संस्थेतील पशुधन विकास अधिकारी व पशुधन पर्यवेक्षक ही दोन पदे माहे मे, २०१८ मध्ये रिक्त होती. पशुधन विकास अधिकारी या रिक्त पदाचा अतिरिक्त कार्यभार पशुधन विकास अधिकारी, पशुवैद्यकीय दवाखाना श्रेणी-१, वडणेर यांच्याकडे सोपविण्यात आलेला होता. तथापि, दि.०१ जुन, २०१८ रोजी बदलीने सदर पशुधन विकास अधिकारी हे रिक्त पद भरण्यात आलेले आहे.

पशुधन पर्यवेक्षक या रिक्त पदाचा अतिरिक्त कार्यभार पशुवैद्यकीय दवाखाना श्रेणी-२, जाम येथील पशुधन पर्यवेक्षकाकडे सोपविण्यात आलेला आहे.

या दवाखान्यात पशुवैद्यकीय उपचारासाठी आलेल्या जनावरांना वेळेत उपचार न मिळाल्यामुळे ती मृत्युमुखी पडत असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डोंबिवली (जि.ठाणे) येथे क्षमतेपेक्षा जास्त शालेय विद्यार्थ्यांची
रिक्षामधुन असुरक्षित वाहतूक सुरु असल्याबाबत**

(५) * १२७७८३ श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.प्रदीप नाईक (किनवट), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.भाऊसाहेब पाटील - चिकटगांवकर (वैजापूर), श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), डॉ.भारती लव्हेकर (वसोवा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील रिक्षाचालक क्षमतेपेक्षा जास्त शालेय विद्यार्थ्यांना रिक्षामध्ये बसवून असुरक्षित वाहतूक करत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डोंबिवली येथील उप प्रादेशिक परिवहन विभागाचे अधिकारी या रिक्षांवर नाममात्र दंड आकारून विद्यार्थ्यांच्या असुरक्षित वाहतुकीकडे दुर्लक्ष करित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार डोंबिवली येथे विद्यार्थ्यांची असुरक्षित वाहतुक करणाऱ्या रिक्शाचालकांसह याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या परिवहन विभागातील अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतुकीकरिता महाराष्ट्र मोटार वाहन (स्कूल बसकरिता विनियम) नियम २०११ हे दि.२२.०३.२०११ रोजी प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. त्यानुसार शालेय विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतुकीकरिता जिल्हा बस सुरक्षितता समितीची स्थापना करण्यात आलेली आहे. यामध्ये पोलिस आयुक्त, स्थानिक नागरी संस्था व परिवहन अधिकारी यांचा समावेश असून सदर समितीने घेतलेल्या निर्णयानुसार विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतुकीसंदर्भात निर्णय घेण्यात येतात.

स्कूल बसच्या सुरक्षित वाहतुकीकरिता सन एप्रिल-२०१८ ते ऑक्टोबर २०१८ ह्या कालावधीत एकूण १५४२ वाहने तपासण्यात आली यामध्ये २४५ वाहने दोषी आढळून आली असून १०१ वाहनांची अनुज्ञप्ती, ९४ वाहनांचा परवाना व ३५ वाहनांची नोंदणी निलंबित करण्यात आलेली आहे. तसेच रु. ८,९४,२३०/- एवढे तडजोड शुल्क वसूल करण्यात आलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

ब्रम्हपूरी (जि.चंद्रपूर) विधानसभा क्षेत्रातील रस्त्यांच्या कामांना

हायब्रिड ॲन्युईटी योजनेंतर्गत मंजूरी देण्याबाबत

(६) * १२६८०९ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुल (जि.चंद्रपूर) गडचिरोली महामार्गावरील हिरापूर-बोथली-पाथरी रस्ता, पाथरी-सिंदेवाही रस्ता आणि व्याहाड-निफंद्रा-गांगलवाडी रस्ता (प्रजिमा २९), प्रजिमा २९, रामा ३७५ लांबी, रामा ३२२ लांबी एकूण लांबी ८०.७०० किमी या रस्त्यांची कामे ३०५४ शिर्षातर्गत हायब्रिड अॅन्युईटी योजनेअंतर्गत मंजूर करून प्रशासकीय मान्यता व निधी देण्याबाबतचे निवेदन लोकप्रतिनिधींनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे दिनांक ८ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनावर मा.मंत्री महोदयांनी तातडीने प्रस्ताव सादर करण्याबाबत निर्देश अपर मुख्य सचिव सार्वजनिक बांधकाम विभाग मंत्रालय, मुंबई यांना दिनांक ९ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुख्य अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर यांनी दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सदर कामाचा प्रस्ताव सचिव, बांधकाम विभाग, मंत्रालय मुंबई यांना सादर केला असतांनाही अद्याप त्यास मंजूरी मिळाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून या कामांना हायब्रिड अॅन्युईटी योजनेतर्गत मंजूरी देऊन प्रशासकीय मान्यता व निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) सदरचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

राज्यातील दुध भुकटी उद्योग आर्थिक अडचणीत असल्याबाबत

- (७) * १२९७२२ श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात ३० हजार टन अतिरिक्त दुध भुकटी विक्रीविना पडून असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात ३४ दुध भुकटी प्रकल्प असून दुध भुकटी विक्रीविना पडून राहिल्यामुळे सदर उद्योग आर्थिक अडचणीत आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून अतिरिक्त दुध भुकटीची विक्री होण्याबाबत व आर्थिक अडचणीत असलेल्या या उद्योगांना आर्थिक अडचणीतून बाहेर काढण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) राज्यातील शासन, सहकार व खाजगी क्षेत्रातील प्रकल्पांचा दूध भुकटीचा एकूण साठा माहे ऑगस्ट, २०१८ अखेर ३०४०९ मे.टन एवढा होता.

(२) हे खरे नाही.

(३) राज्यात जून अखेर ३०१८३ मे.टन शिल्लक असलेल्या दूध भुकटी साठ्याच्या विनियोगासाठी शासनाने शासन निर्णय दि. २० जुलै, २०१८ व ३१ जुलै, २०१८ नुसार दूध भुकटी निर्यात करण्यासाठी रु.५०/- प्रति किलो निर्यात प्रोत्साहनपर अनुदान देण्याचा निर्णय घेतला असून सदर योजना दि.१९.०१.२०१९ पर्यंत सुरु ठेवण्यात आली आहे याशिवाय शालेय पोषण आहार योजनेत दूध भुकटी वाटपाचा समावेश करण्यात आला असून याबाबत पुढील कार्यवाही शालेय शिक्षण विभागामार्फत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कान्हेगांव (ता.फुलंब्री) ते पाचोरा या रस्त्याचे काम
पूर्ण करण्याबाबत**

(८) * १३१९४६ श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पाचोरा ते औरंगाबाद हे अंतर ५० किलोमीटरने कमी करणा-या कान्हेगांव (ता.फुलंब्री) ते पाचोरा या घाटनांद्रा घाटातून जाणा-या रस्त्याचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबतची मागणी तिडका, वरठान, बनोटी, गोंदेगाव (ता.सोयगांव) तसेच जारगांव (ता.पाचोरा) येथील ग्रामस्थांनी माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशत खरे आहे.

तथापी, ग्रामस्थांची लेखी मागणी प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

- (२) व (३) प्रश्नाधीन रस्त्याचे काम निधीच्या उपलब्धतेच्या अधिन राहून मार्च २०१९ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई-अहमदाबाद महामार्गाच्या पालघर जिल्ह्यातील
रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(९) * १३१६४८ श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई-अहमदाबाद महामार्गाच्या पालघर जिल्ह्यातील रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे या महामार्गाच्या पालघर जिल्ह्यातील हद्दीमध्ये माहे जानेवारी, २०१८ ते सप्टेंबर, २०१८ या कालावधीत अनेक वाहनांचे अपघात घडून शेकडो नागरिक मृत्युमुखी पडले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त महामार्गाच्या पालघर जिल्ह्यातील रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) पालघर जिल्ह्यातून जाणा-या मुंबई-अहमदाबाद महामार्गाचे काम व दुरावस्था झाल्यास करावयाच्या दुरुस्तीचे काम केंद्र शासनाच्या भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत एन.एच.डी.पी. फेज-५ अंतर्गत डी.बी.एफ.ओ.पॅटर्न (बीओटी) तत्वावर उदयोजकाला देण्यात आलेले आहे. त्यानुसार सदर रस्ता वाहतुकी योग्य ठेवण्याकरिता आवश्यकतेनुसार रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम उदयोजकाव्दारे करण्यात येते.

तथापि सदर महामार्गावर माहे जानेवारी २०१८ ते सप्टेंबर २०१८ या कालावधीत पालघर जिल्ह्याच्या हद्दीमध्ये झालेल्या अपघातांची माहिती खालीलप्रमाणे असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सुरत यांनी कळविले आहे.

एकूण अपघात	मृत पावलेल्यांची संख्या	जखमी झालेल्यांची संख्या
१७६	४२	१८२

- (२) सदर अपघात सर्वसाधारणपणे वाहनचालकांच्या अतिवेगामध्ये गाडी चालविण्यामुळे आणि तसेच महामार्गावर वाहन चालविताना महामार्गावरील आदेशांचे पालन न केल्यामुळे झाल्याचे दिसून येत असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सुरत यांनी कळविले आहे.
- (३) उक्त प्रकरणी सदर रस्ता वाहतुकीयोग्य ठेवण्याकरिता आवश्यकतेनुसार रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम उदयोजकाव्दारे करण्यात येते. शिवाय अपघात प्रवण स्थळी व अधिकृत क्रॉसिंग स्थळी अपघात होऊ नये, यादृष्टीने धोकादायक फलक, रॅब्लर स्ट्रिप्स, ब्लिंक्स लावण्यात आलेले असून

अनधिकृत क्रॉसिंगस पोलीसांच्या मदतीने बंद करणे अश्या उपाययोजना करण्यात येतात.तसेच हायवे पोलीस व उदयोजकाच्या सुरक्षा गस्त विभागाकडून महामार्गावर नियमितपणे अपघात नियंत्रणासाठी उपाययोजना करण्यात येतात, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सुरत यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सालोरा, ब्राम्हणवाडा (गोविंदपूर), कापुस तळणी व देवरा
(ता.जि.अमरावती) येथील शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत**

(१०) * १२९७५५ अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ

(बुलढाणा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सालोरा (ता.जि.अमरावती) येथील शेतकऱ्यांनी खरेदी केलेल्या सोयाबीन बियाण्याला शेंगा लागल्या नसल्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाले असल्याने त्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी यांच्याकडे लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच ब्राम्हणवाडा (गोविंदपूर), कापुस तळणी व देवरा (ता.जि.अमरावती) येथील सोयाबीन पिक पूर्णतः उध्वस्त झाल्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात झालेल्या नुकसानाचीही नुकसान भरपाई देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी यांच्याकडे लेखी निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने सालोरा, ब्राम्हणवाडा (गोविंदपूर), कापुस तळणी व देवरा येथील नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) अमरावती जिल्ह्यातील अमरावती तालुक्यातील सालोरा व ब्राम्हणवाडा (गोविंदपूर) या गावातून सोयाबीन पिकाला शेंगा न लागल्याबाबतची तक्रार प्राप्त झालेली होती. यानुषंगाने

तालुकास्तरीय तक्रार निवारण समितीने प्रक्षेत्राची प्रत्यक्ष पाहणी केली असता, पिकास सोयाबीनच्या शेंगा लागलेल्या होत्या, मात्र फुलोरा अवस्थेत अळीचा व खोडमाशीचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे फळधारणा झालेली नसून समितीने बियाणात दोष नसल्याचा अहवाल दिलेला आहे.

कापूसतळणी व देवरा या गावातील शेतकऱ्यांच्या तक्रारी प्राप्त झालेल्या नाहीत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डोंगरदे ते डोंगर कठोरा (ता.यावल, जि.जळगाव) या
रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(११) * १३२८७५ श्री.हरीभाऊ जावळे (रावेर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंगरदे ते डोंगर कठोरा (प्रजिमा-७६) (ता.यावल, जि.जळगाव) या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे रस्ता वाहतूकीसाठी गैरसोयीचा झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार या रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) अंशत खरे आहे.

प्रश्नाधीन रस्ता ३.४० किमी लांबीचा असून किमी ०/०० ते ०/८३५ व किमी २/०० ते ३/४०० ही लांबी नादुरुस्त आहे व किमी ०/८३५ ते २/०० लांबी सुस्थितीत आहे.

नादुरुस्त लांबीच्या मजबुतीकरण व डांबरीकरणाचे काम सन २०१८-१९ मध्ये मंजूर असून निविदा स्तरावर आहे. सदर काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साखरी, नवापूर व नंदूरबार परिवहन आगारातील वाहन चालकांच्या
बेशीस्तपणामुळे होत असलेले अपघात**

(१२) * १२८६७८ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बागलाण (जि.नाशिक) विधानसभा क्षेत्रातील ७५२-जी या क्रमांकाचा खेतीया (मध्यप्रदेश), नंदूरबार, विसरवाडी, साखरी, पिंपळनेर, ताहाराबाद, सटाणा, देवळा, भावडबारी ते चिकोडी (कर्नाटक) या दोन राज्यांना जोडणारा राष्ट्रीय महामार्ग जात असून या राष्ट्रीय महामार्गावर साखरी, नंदूरबार व नवापूर या आगाराच्या अनेक एस.टी बसेस नाशिक, पुणे, मुंबई या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात वाहतूक करतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, साखरी, नवापूर, नंदूरबार आगाराच्या बसेसचे चालक अत्यंत बेशीस्तपणे बसेस चालवित असल्यामुळे त्या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात अपघात होऊन अनेक प्रवासी मृत्यूमुखी पडले असून माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान साखरी, नवापूर, नंदूरबार या आगारांच्या ४ ते ५ बसेसचे भिषण अपघात झाले असल्याने याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.परिवहन मंत्री यांच्याकडे दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने बसेसचे होणारे अपघात टाळण्यासाठी उपाययोजना करून बेशीस्तपणे बसेस चालविणाऱ्या बस चालकांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३) राज्य परिवहन महामंडळाच्या साखरी, नवापूर, नंदूरबार आगारातील बेशिस्तपणे वाहन चालवितांना आढळलेल्या ४ चालकांवर महामंडळाद्वारे निलंबनाची कारवाई करण्यात आलेली आहे. तसेच, बेशिस्त वाहन चालविणे

व अपघातास जबाबदार असणाऱ्या राज्य परिवहन चालकांवर वेळीच प्रमादीय कारवाई करण्यात येते.

महामंडळाच्या बसेसचे अपघात टाळण्यासाठी महामंडळाद्वारे विविध उपाययोजना नियमितपणे करण्यात येत असून, त्यामध्ये प्रामुख्याने चालक उजळणी प्रशिक्षण, ज्या चालकांकडून अपघात झालेला आहे, अशा चालकांचे विशेष प्रशिक्षण, चालकांची नेत्र तपासणी, आरोग्य तपासणी करण्यात येते. तसेच विना अपघात सेवेबाबत चालकांना प्रोत्साहनपर बक्षिसे, बिल्ले इ. देण्यात येतात. त्याचप्रमाणे सुरक्षितता मोहिम राबवून चालकांमध्ये जागरूकता निर्माण करण्यात येते व प्रबोधन करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील धरमतर खाडीचा बांध फुटून गडब परिसरातील भातशेतीचे झालेले नुकसान

(१३) * १२९०८५ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) :

सन्माननीय खारभूमी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील धरमतर खाडीचा बांध फुटून गडब परिसरातील खारमाचेळा, खारघाट, खारचिंबरी, खारजांभेळा, खारढोबी आदी भागातील भात शेतीमध्ये खारे पाणी शिरल्याने सुमारे ६०० एकर भात शेतीचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना अद्याप नुकसान भरपाई देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गडब परिसरातील शेतकऱ्यांच्या पिकाची पाहणी शासनाने केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्यासह धरमतर खाडीच्या बांधाची तातडीने पुनर्बांधणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील धरमतर खाडीचा बांध फुटून गडब परिसरातील खारमाचेला, खारघाट, खारचिंबरी, खारजांभेळा, खारढोंबी आदी गावांचे क्षेत्र हे माचेला चिर्बी शासकीय खारभूमी योजनेतर्गत आहे. माचेला चिर्बी शासकीय खारभूमी योजनेच्या एकूण ३४५ हेक्टर पुनःप्रापित क्षेत्रापैकी सुमारे २२२ हेक्टर इतके क्षेत्र बाधीत झाले आहे.

(२) होय.

(३) होय.

(४) नुकसान भरपाईच्या अनुषंगाने शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. सीएलएस-२०१२/प्र.क्र.१५७/म-३, तारीख ३० जानेवारी, २०१४ मध्ये खालीलप्रमाणे तरतूदी आहेत -

“केंद्र शासनाने नैसर्गिक आपत्तीमध्ये चक्रीवादळ, भूकंप, आग, पूर, त्सुनामी, गारपीट, दरड कोसळणे, बर्फखंड कोसळणे (हिमवर्षाव), टोळधाड, दुष्काळ, ढगफुटी व कडाक्याची थंडी या आपत्तींचा समावेश केला आहे. सदर आपत्तींकरिता राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधून मदत अनुज्ञेय आहे. सदर मदतीचे दर, राज्य शासनामार्फत घोषित केलेल्या अवेळी पाऊस, अतिवृष्टी (शेतीपिकांच्या नुकसानीसह सर्व नुकसान), आकस्मिक आग, समुद्राचे उधाण, वीज कोसळणे या आपत्तींकरिताही लागू करण्यात येत आहेत. त्याचप्रमाणे राज्य शासनाने केंद्र शासनाचे विहित निकष/मदतीच्या व्यतिरिक्त वेळोवेळी अतिरिक्त मदत जाहीर केल्यास, तीदेखील राज्य शासनाच्या निधीतून अनुज्ञेय राहिल.”

त्यानुषंगाने नुकसान भरपाईचा प्रस्ताव शासनस्तरावर तपासण्यात येत आहे.

सद्यःस्थितीत माचेला चिर्बी शासकीय खारभूमी योजना नादुरुस्त झाली आहे. त्यानुसार मे-२०१८ मध्ये जे.एस.डब्ल्यु. कंपनीकडून ३०० मी. लांबीच्या बांधाचे व २५ मी. लांबीच्या खांडीचे काम जुलै, २०१८ मध्ये पूर्ण करून घेतले आहे. या योजनेच्या उर्वरित चार खांडीचे व बांधाच्या दुरुस्तीचे काम जे. एस. डब्ल्यु. कंपनीमार्फत लवकरच पुनःश्च हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसंतराव नाईक कृषी विद्यापीठ परभणी येथे प्रकल्पग्रस्तांच्या
भरतीत झालेला गैरव्यवहार**

(१४) * १३३०२२ श्री.अनिल (अण्णा) गोटे (धुळे शहर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील वसंतराव नाईक कृषी विद्यापीठात सन २००९ मध्ये प्रकल्पग्रस्तांच्या केलेल्या नोकर भरतीमध्ये उच्च न्यायालयाच्या गुणवत्तेचा निर्णय डावलून गैरमार्गाने कमी गुण असलेल्या उमेदवारांना नियुक्त केल्याप्रकरणी चौकशी करून संबंधित दोषीविरोधात कारवाई करण्याबाबतचे निवेदन प्रकल्पग्रस्त शेतकरी कृषी समिती, मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी यांनी मा.राज्यपाल, मा.मुख्यमंत्री, मा.कृषीमंत्री, प्रधानसचिव, कृषी विभाग यांच्याकडे दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू निवेदनाच्या अनुषंगाने चौकशी करून संबंधित दोषीविरोधात कारवाई करण्यास होत असलेल्या विलंबामुळे दिनांक २६ ऑगस्ट २०१८ रोजी वा त्यासुमारास कृषी विद्यापीठाच्या गेटसमोर आमरण उपोषण करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) या बाबीवरील दिनांक २६ जून २०१८ चे निवेदन सादर केल्याची बाब खरी आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) दि.१७.१०.२०१८ चा जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्याकडून चौकशी अहवाल प्राप्त झाला असून शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रत्नागिरी जिल्हयातील राष्ट्रीय व राज्य महामार्गावर २२ दरडप्रवण
ठिकाणे असल्याबाबत**

(१५) * १३३५५९ श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन समितीने केलेल्या पाहणीत जिल्हयातील राष्ट्रीय व राज्य महामार्गावरील भोस्ते घाट, कामथे घाट, निवळी, देवधे, वाटूळ, आंबा, कुंभार्ली, कशेडी, परशुराम, आगवेग पालपेणी या ११ घाटांमध्ये २२ दरडप्रवण ठिकाणे निश्चित केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुसार प्रवाशांच्या सुरक्षिततेसाठी उक्त दरडप्रवण ठिकाणी आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन, रत्नागिरी येथे चौकशी करता समितीकडून पाहणी केल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

तथापि कार्यकारी अभियंता,राष्ट्रीय महामार्ग विभाग,रत्नागिरीच्या कार्यक्षेत्रामध्ये सन २०१८-१९ च्या पावसाळ्यापूर्वी सर्वेक्षण करून रा.म. क्र.६६, रा.म.क्र.१६६ व रा.म.क्र.१६६-ई वर एकूण ११ ठिकाणी दरड प्रवण ठिकाणे निश्चित करून दि.२८.०५.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन समितीस कळविण्यात आले होते.

- (२) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) पावसाळ्यापूर्वी संपूर्ण घाट भागांसह राष्ट्रीय महामार्गाची पाहणी करून आवश्यक त्या किरकोळ स्वरूपाच्या उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्ह्यातील नासा प्रयोग शाळेसाठी संपादीत केलेल्या
जमिनीचा वाढीव मोबदला देण्याबाबत**

(१६) * १२७७४० डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातून जाणा-या समृद्धी महामार्गामध्ये जमिनी गेलेल्या शेतक-यांना हेक्टरी तीन कोटी रुपये मोबदला देण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हिंगोली जिल्ह्यातील नासा प्रयोग शाळेसाठी जमिनी संपादीत केलेल्या शेतक-यांना केवळ हेक्टरी साडेचार लाख रुपये याप्रमाणे मोबदला दिला गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्याचे निष्कर्ष काय आहेत,

(४) असल्यास, त्यानुसार दोन्ही ठिकाणच्या मोबदल्यात तफावत असण्याची कारणे काय आहेत व नासा प्रयोग शाळेसाठी जमिनी संपादीत केलेल्या शेतक-यांना वाढीव मोबदला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातून समृद्धी महामार्ग जात नाही.

(२) हे खरे नाही.

लिंगो इंडिया प्रकल्पासाठी जमीन खाजगी वाटाघाटीने थेट खरेदीने जमीन घेण्याची कार्यवाही चालू आहे. बसमत उपविभागामार्फत ता. औंढा(ना) तालुक्यात भारत सरकारच्या अणू उर्जा विभागाच्या लिंगो इंडिया प्रकल्पासाठी मौजे सिध्देश्वर येथील १४ हे ६३ आर व दुधाळा येथील ३० हे ८५ आर अशी एकूण ४५ हे ४८ आर जमीन खाजगी वाटाघाटीने थेट खरेदीने घ्यावयाची आहे.

शासन निर्णय दि.१२/५/२०१५, दि. ३०/९/२०१५ व दि.२५/१/२०१७ च्या तरतुदीन्वये जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखालील गठीत समितीने दर

निश्चितीस मंजूरी दिली आहे. मौजे सिध्देश्वर या गावासाठी हेक्टरी रु.२१,२५,०००/- तर मौजे दुधाळा या गावासाठी रु. २०,००,०००/- प्रति हेक्टरी मोबदला मंजूर करण्यात आला आहे.

(३) व (४) खाजगी वाटाघाटीने जमीन थेट खरेदी करित असल्यामुळे शेतकऱ्यांना रास्त भाव मिळत असल्यामुळे खरेदी विक्री व्यवहार पार पाडले आहेत. योग्य मोबदला रक्कम शेतकऱ्यांना प्राप्त झाल्यामुळे जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांचेकडे असंतोषाबाबतची कुठलीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परराज्यातील बनावट वाडा कोलम तांदळाची
विक्री होत असल्याबाबत**

(१७) * १३१४२७ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) :

सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात पिकणारा वाडा कोलम या तांदळाच्या नांवे आंध्रप्रदेश, तामिळनाडू आणि कर्नाटक या राज्यांमध्ये तयार होणारा बनावट कोलम तांदळाची मुंबई ते अमेरिकेपर्यंतच्या बाजारात विक्री केली जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काही व्यापारी बाहेरील राज्यातील तांदूळ वाडा कोलम या नावाने पॅकिंग करून विक्री करत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या बनावट तांदळाच्या विक्रीमुळे अस्सल वाडा कोलमला अपेक्षित दर मिळत नसल्यामुळे ही जातही संपुष्टात येईल अशी शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, तदनुसार ग्राहकांची होणारी फसवणूक टाळण्यासह वाडा कोलम ही जात टिकवण्यासाठी तिचे भौगोलिक मानांकन करण्याबाबत तसेच बनावट वाडा कोलम तांदूळ विक्री करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) याबाबत चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

(२) विभागाकडे याबाबत तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पन्हाळा (जि.कोल्हापूर) किल्ल्यावरील शासकीय
भूखंड बळकावल्याबाबत**

(१८) * १२९९५७ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पन्हाळा (जि.कोल्हापूर) या ऐतिहासिक किल्ल्यावरील शासकीय भूखंडांचे लेआउट तयार करून अटी व शर्तीच्या आधारे सदर भूखंड शासनाने रहिवासी वापरासाठी कराराने दिले असून उक्त भूखंड भूमिअभिलेख कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांशी संगनमत करून बनावट कागदपत्रांच्या आधारे बळकावण्याचे प्रयत्न करण्यात येत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भूमिअभिलेख विभागातील अधिकाऱ्यांच्या व कर्मचाऱ्यांच्या संगनमताने पन्हाळा किल्ल्यावरील शिवस्मारकाची जागा व किल्ल्यावरील पिण्याच्या पाण्याच्या टाकीच्या जागी खाजगी व्यक्तींच्या नावाची नोंद केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या किल्ल्यावरील शासकीय भूखंड बळकावण्याचा प्रयत्न करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३), व (४) शहर पन्हाळा ता.पन्हाळा जि.कोल्हापूर येथील रि.स.नं. ८/अ/१/अ/८ त्याचा नगर भूमापन क्र. ६३५ या मिळकतीच्या मिळकतपत्रीकेवर सरकारी शेती अशी नोंद आहे. सदर मिळकत पत्रिकेवर नाव लावणेबाबत श्री.राजू प्रभाकर धनवडे रा.ताराबाई पार्क कोल्हापूर

यांनी तहसिलदार पन्हाळा यांचेकडे दिनांक १०/०४/२०१८ रोजी अर्ज सादर केला होता. सदर अर्ज पुढील कार्यवाही साठी तहसिलदार, पन्हाळा यांच्या दिनांक १३/०४/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये उपअधिक्षक, भूमि अभिलेख, पन्हाळा यांचेकडे पाठविण्यात आला. त्यानुषंगाने उपअधिक्षक, भूमि अभिलेख, पन्हाळा यांनी तहसिलदार, पन्हाळा यांच्या कार्यालयाकडून आवश्यक कागदपत्रासह अहवाल दि. १८/०५/२०१८ च्या पत्रान्वये मागविला. तहसिलदार, पन्हाळा यांचेकडून प्राप्त अहवाल व कागदपत्रे आणि नगर भूमापन क्र.६३५ या मिळकतीच्या मोजणीबाबत श्री.कमलाकर दत्तात्रय धनवडे यांचा दि.२९/०६/२०१८ चा अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर सदर नगर भूमापन क्रमांकाची मोजणी उप अधिक्षक, भूमि अभिलेख, पन्हाळा यांचेकडून दिनांक २३/०७/२०१८ रोजी करण्यात आली. सदर मोजणी नुसार तयार करण्यात आलेला मोजणी नकाशाच्या आधारे नगर भूमापन क्र. ६३५ क्षेत्र ७५६६२.२ चौ.मी. पैकी २४०० चौ.मी. एवढ्या क्षेत्राच्या मिळकत पत्रिकेवर श्री.कमलाकर धनावडे व इतर पाच व्यक्तींची नावे दाखल केली. सदर मोजणीत शिवस्मारकाची जागा व किल्यावरील पिण्याच्या पाण्याची टाकी असल्याचे दिसून आले नाही.

उपरोक्त कार्यवाहीस मुख्याधिकारी, नगरपरिषद पन्हाळा, जि. कोल्हापूर यांनी दि. १८/०९/२०१८ रोजी हरकत घेतली. सदर हरकत अर्जावर वेळोवेळी सुनावणी घेण्यात आली. सुनावणीत प्राप्त पुराव्याच्या अनुषंगाने उपअधिक्षक, भूमि अभिलेख, पन्हाळा यांनी विहित कार्यपध्दती अवलंबून दिनांक १०/१०/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये सदरचा मोजणी नकाशा रद्द केला आहे व सदर मोजणी नकाशाच्या आधारे करण्यात आलेली श्री कमलाकर धनावडे व इतर पाच व्यक्तींच्या नावाची नोंद जिल्हा अधिक्षक, भूमि अभिलेख, कोल्हापूर यांच्या पूर्वपरवानगीने पुनर्विलोकनामध्ये घेवून उप अधिक्षक, भूमि अभिलेख, पन्हाळा यांनी दि. ०५/११/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये नगर भूमापन क्र. ६३५ च्या मिळकत पत्रिकेवरील श्री. कमलाकर धनावडे व इतर पाच व्यक्ती यांच्या नावांची नोंद रद्द करण्याचे आदेश पारित केले व तशी सुधारीत नोंद मिळकत पत्रिकेस घेण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भोपन (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) खाडीवर पुलाचे
बांधकाम करण्याबाबत**

- (१९) * १३३४०१ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भोपन (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) खाडीवर ५२ वर्षांपासून पुल नसून पुलाअभावी दोनदा दुर्घटना घडून त्यात काही लोकांचा मृत्यु झाला असतानाही पुलाचे बांधकाम करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुलाअभावी नागरिकांना व शाळकरी विद्यार्थ्यांना जीव धोक्यात घालून पावसाळ्यात खाडी पार करावी लागत असल्याने ग्रामस्थ पुल बांधण्याबाबत सतत मागणी करित असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार भोपन खाडीवर पूल बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) भोपण येथील खाडीवर दुर्घटना घडली असल्याबाबतची माहिती आढळून येत नाही.

तथापि, विषयांकित पुलाचे बांधकाम अद्याप करण्यात आलेले नाही हे खरे आहे.

- (२) प्रश्नांकित खाडीवर पुल बांधण्याची मागणी या विभागाकडे प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.
- (३) सदर ठिकाणची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली आहे.
- (४) व (५) दापोली तालुक्यातील भोपण येथील कोडजाई नदी इजिमा १६ व इजिमा.१७ या दोन रस्त्यांच्या मधून वाहते. भोपण हे गाव इजिमा १६ या रस्त्यावर सा.क्र. ४/५०० च्या दरम्यान आहे. या ठिकाणी सलग रस्ता अस्तित्वात नाही. नवीन पुल बांधणे व पुलाच्या दोन्ही बाजूला एकूण २.०० कि.मी. लांबीचे जोडरस्ते तयार करणे यासाठी अंदाजे रु.३२४.२० लक्ष इतका खर्च अपेक्षित आहे. सदरचा रस्ता व पूल योजनाबाह्य असल्याने प्रथम रस्ते विकास आराखड्यामध्ये समाविष्ट करावा लागेल. तदनंतर निधीच्या

उपलब्धतेनुसार रस्ता व पुल करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे. तथापि, या गावातील विद्यार्थ्यांना दाम्बिळ येथे हायस्कूलसाठी जाण्यासाठी इजिमा १६, प्रजिमा १९ व इजिमा १७ हा मार्ग उपलब्ध आहे.

**मौजे बेलवडे, हवेली-शिरवडे-नडशी (ता.कराड, जि.सातारा) येथील वाळू
उत्खनन लिलाव प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार**

(२०) * १२६६३७ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.प्रदीप नाईक (किनवट), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.भाऊसाहेब पाटील - चिकटगांवकर (वैजापूर), श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.पंकज

भुजबळ (नांदगाव), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे बेलवडे, हवेली-शिरवडे-नडशी (ता.कराड, जि.सातारा) येथील वाळू उत्खनन लिलाव प्रक्रियेत ठेकेदाराशी संगनमत करून महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी आठ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ठिकाणच्या १० हजार ७० ब्रास वाळूचा लिलाव गणेश नलावडे यांना १५ कोटी ६० लाख रुपयांना मंजूर झाल्यावर त्यांनी नियमानुसार २५ टक्के रक्कम म्हणजेच ३ कोटी ९ लाख रुपये महसूल प्रशासनाकडे भरले व उर्वरित रक्कम १५ दिवसात भरणे बंधनकारक असतानाही श्री.नलावडे ही रक्कम भरण्यास अपयशी ठरले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, श्री.नलावडे यांना पैसे भरण्यासाठी मुदतवाढ देण्यात आली असून इतर ५ ठेकेदारांना पैसे भरता न आल्याने त्यांच्या निविदा रद्द करण्यात आल्यामुळे संबंधित अधिकारी आणि ठेकेदार यांनी संगनमत केल्याबाबत आरोप इतर ठेकेदारांनी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी अप्पर जिल्हाधिकाऱ्यांसह इतर अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली याबाबतचे प्रतिज्ञापत्र सादर करण्याचे आदेशही सातारा जिल्हाधिकाऱ्यांना मुंबई उच्च न्यायालयाने दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करून संबंधित ठेकेदार व दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) सातारा जिल्ह्यातील सन २०१४-१५ या वर्षाकरीता मौजे बेलवडे, हवेली-शिरवडे-नडशी, ता.कराड हा १६,६९६ ब्रासचा वाळूगट रु.७.५० कोटी एवढ्या सर्वोच्च बोलीस श्री. गणेश बजरंग नलावडे यांना मंजूर करण्यात आला होता.

सदर वाळूगटातून ग्रामस्थांच्या विरोधामुळे मंजूर करण्यात आलेल्या वाळूचे उत्खनन न करता आल्याने अपर जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडून शिफारशीसह प्राप्त प्रस्तावावर विभागाने विविध यंत्रणांनी दिलेले अभिप्राय विचारात घेऊन संबंधित लिलावधारकास दि.२९/३/२०१६ रोजीच्या शासन जापनाव्यये रक्कम रू.७,३१,५६,७१२/- परत करण्यास मंजूरी दिली.

तदनंतर श्री. संभाजी पाटील यांनी सदर वाळूगटाच्या लिलावाची १/४ व उर्वरित रक्कम विहित कालावधीत न भरल्याची बाब निदर्शनास आणून उक्त लिलावधारकास रक्कम परत करण्याच्या निर्णयाविरोधात मा. मुंबई उच्च न्यायालय येथे रिट याचिका क्र.११९०७/२०१६ दाखल केली. उक्त रिट याचिकेद्वारे याचिकाकर्त्याने निदर्शनास आणलेल्या बाबी तसेच याचिकेच्या सोबत जोडलेली कागदपत्रे व रिट याचिका दाखल झाल्यानंतर जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडून प्राप्त कागदपत्रांवरून लिलावधारकाकडून सदर वाळूगटाची लिलावाची १/४ रक्कम व उर्वरित रक्कम विहित मुदतीपेक्षा विलंबाने भरण्यात आल्याचे निदर्शनास आले. यास्तव विभागाने लिलावधारकास रक्कम परत करण्यात आलेल्या निर्णयाचे महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम २५८ अन्वये पुनर्विलोकन करण्यात येईल, व सुनावणीअंती लिलावधारक रक्कमेच्या परताव्यास पात्र नसल्याच्या निष्कर्षाप्रत शासन आल्यास अनुज्ञेय नसलेल्या रकमेची वसुली करण्याचे आदेश पारित करण्यात येतील. तसेच प्रस्तुत प्रकरणी संबंधित अधिकारी किंवा कर्मचाऱ्याकडून प्रचलित शासन धोरणातील तरतूदीचे उल्लंघन झाल्याचे आढळल्यास संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर शिस्तभंगाची कारवाई सुरु करण्यात येईल असे शपथपत्र शासनाच्या वतीने मा.उच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आले. हे शपथपत्र ग्राह्य धरून मा.उच्च न्यायालयाने, दि.३/१०/२०१८ रोजी सदर याचिका निर्णीत केली आहे. त्यानुषंगाने विभागाने प्रस्तुत प्रकरणी परतावा मंजूर करण्याबाबतच्या दि.२९/३/२०१६ च्या आदेशाचे पुनर्विलोकन करण्याची कार्यवाही प्रस्तावित केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर-दोंड-म्हैसाळ-बेळगांव या मार्गाचे अहमदनगर
जिल्हयातील काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(२१) * १२८८०३ श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हयातील अहमदनगर-दोंड-म्हैसाळ-बेळगांव या रस्त्याच्या पहिल्या ९३ कि.मी.चे काम वासुंदे फाटयादरम्यान सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्यामुळे अपघातांचे प्रमाण वाढल्याबाबत तक्रारी नागरिकांनी वारंवार संबंधित अधिकाऱ्यांकडे केल्या आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात चौकशी करण्यांत आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या संबंधित ठेकेदारांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार प्राप्त झाल्याचे आढळून आलेले नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाकण-पाली-खोपोली (जि.रायगड) मार्गावरील अंबा
नदीवरील पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(२२) * १३०८८७ अॅड.वारीस पठाण (भायखळा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई-गोवा महामार्गाला जोडणाऱ्या वाकण-पाली-खोपोली (जि.रायगड) मार्गावरील अंबा नदीवरील पूलाचे खांब मोडकळीस आले असून संरक्षक कठडेही तुटले असल्याचे तसेच पुलावर गवत व वनस्पती उगवल्यामुळे पुलाची प्रचंड दुरवस्था झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पुलाची मागील १० वर्षांपासून दुरुस्ती झाली नसल्याने सद्यस्थितीत पुलावरून प्रवास करणे धोकादायक झाले असून प्रवाशांच्या जीवाला धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदरहू पुलाची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) केंद्रीय रस्ते वाहतुक व महामार्ग विभाग (MoRTH), मंत्रालयाने, वाकण-पाली-खोपोली हा रस्ता नवीन राष्ट्रीय महामार्ग ५४८ अ चा भाग म्हणून घोषित केला आहे. सदर रस्ता दि.२३ जून २०१७ रोजी सा.बां. विभागकडून म.रा.र.वि. महामंडळास हस्तांतरीत झाला असून, सदर रस्त्यांचे दुहेरीकरण (२ lane with paved shoulder) बांधकाम EPC तत्वावर केंद्रीय मंत्रालयाच्या निर्देशानुसार, म.रा.र.वि.महामंडळ (MSRDC), मुंबई मार्फत हाती घेण्यात आले आहे.

सदर पूल सा.बां. विभागाकडून दि.२३ जून, २०१७ रोजी म.रा.र.वि. महामंडळास हस्तांतरीत झाला आहे. सा.बां. विभागाकडून ऑगस्ट-सप्टेंबर २०१७ दरम्यान पुलाची दुरुस्ती करण्यात आली होती. दरम्यान दि.११ मे २०१८ रोजी सेवानिवृत्त मुख्य अभियंता, IRSE श्री.एस.सी. गुप्ता यांचेमार्फत तपासणी करण्यात आली होती. तसेच म.रा.र.वि. महामंडळातर्फे पावसाळ्यादरम्यान तात्पुरत्या स्वरूपात Railing लावण्यात आले आहे.

(४) सदर पुलाचे पुनर्बांधणीचे कामाबाबत प्रस्ताव केंद्रीय रस्ते वाहतुक व महामार्ग विभाग दि. ०२.०२.२०१८ रोजी सादर केला आहे. त्यानुसार दि. २३.०८.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्रीय रस्ते वाहतुक व महामार्ग विभागाचा २०१७-१८ Annual Plan मध्ये त्यास मंजूरी मिळाली आहे. त्यानुसार draft

RFP document, schedules, detailed drawing of Estimate दि.०३.१०.२०१८ रोजी केंद्रीय रस्ते वाहतुक व महामार्ग मंत्रालयाच्या विभागीय कार्यालय सादर केले आहेत. त्यास मंजूरी लवकरच मिळण्याचे अपेक्षित आहे. सदरची मंजूरी मिळाल्यानंतर अंबा नदीवरील पुलांची पुनर्बांधणीचे काम विहित निविदा प्रक्रिया राबवून हाती घेण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोखिवरे-राजावली (ता.वसई, जि.पालघर) या गावांच्या मध्यभागी
असलेल्या वालीव खाडीवरील पुलाच्या दुरुस्तीबाबत**

(२३) * १३२३०१ श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोखिवरे-राजावली (ता.वसई, जि.पालघर) या गावांच्या मध्यभागी असलेल्या वालीव खाडीवरील लोखंडी पूल कमकुवत झाल्याने वाहतुकीसाठी बंद ठेवण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुल बंद असल्यामुळे नागरिकांची गैरसोय दूर करण्यासाठी पर्यायी रस्ता करण्यात आला आहे काय तसेच उक्त पुलाच्या दुरुस्तीस किती कालावधी लागणे अपेक्षित आहे,

(३) असल्यास, उक्त खाडीवरील पुलाची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) सदरचा पुल खाजगी मालकीचा असून सदर पुलाची देखभाल / दुरुस्ती संबंधित व्यावसायिकांमार्फत करण्यात येते.

नागरीकांसाठी भोईदापाडा येथून पर्यायी रस्ता उपलब्ध असल्याचे वसई विरार शहर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे, कल्याण व भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यात वाळूचे
अवैध उत्खनन व वाहतूक होत असल्याबाबत**

(२४) * १२९०३३ श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील डोंबिवली मोठागाव, कोपर, मुंब्रा, कल्याण, उंबर्डे, भिवंडी, कोण व अंजूरदिवे इत्यादी परिसरात मोठ्या प्रमाणात अवैधरित्या वाळू तस्करी करण्यात येत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या अवैध वाळू तस्करीमुळे शासनाच्या लाखो रुपयांच्या महसुलाचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार ठाणे जिल्ह्यातील उक्त ठिकाणी अवैधरित्या वाळू तस्करी करणाऱ्या वाळू माफियांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) ठाणे जिल्ह्यामध्ये ठाणे, कल्याण व भिवंडी तालुक्यात खाडीक्षेत्र अस्तित्वात असून सदर खाडी परिसरात वाळूचे अवैध उत्खनन व वाहतूक होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

ठाणे जिल्ह्यात वाळूचे अवैध उत्खनन व वाहतूकीस आळा घालण्याकरीता जिल्हाधिकारी, उपविभागीय अधिकारी तसेच तहसिलदार यांचे स्तरावर दक्षता पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. सदर पथकांमार्फत अवैध वाळू उत्खनन व वाहतूकीबाबत वेळोवेळी दंडात्मक व फौजदारी कारवाई करण्यात येते.

ठाणे जिल्ह्यात माहे एप्रिल, २०१८ ते ऑक्टोबर, २०१८ या कालावधीत गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूक करणाऱ्या ९९५ वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून रु.२,६३,६५,०००/- इतकी रक्कम शासनजमा करण्यात आली आहे. तसेच वाळूचे अवैध उत्खनन प्रकरणी ११ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रामटेक-भंडारा या महामार्गासाठी विनापरवाना गौण खनिज
उत्खनन करून वापरण्यात येत असल्याबाबत**

(२५) * १३२५२६ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रामटेक-भंडारा या टप्प्यातील राष्ट्रीय महामार्गासाठी वापरण्यात येणाऱ्या गौणखनिजाच्या उत्खननाची माहिती मिळण्यास विलंब होत असल्याचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी जिल्हाधिकारी, भंडारा यांच्याकडे दिनांक ६ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या महामार्गासाठी विना परवाना गौण खनिज उत्खनन करून वापरण्यात येत असून त्याबाबतचे तथ्य समोर आल्यावर जुन्या तारखेत गौण खनिज वाटपाचा परवाना दिला गेला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून संबंधित कंपनीवर व जबाबदार अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) या संदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधीचे दि.२९/९/२०१८ रोजीचे निवेदन जिल्हाधिकारी, भंडारा यांचे कार्यालयास प्राप्त झाले आहे.

(२) असे निदर्शनास आले नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली ते समगा (ता.जि.हिंगोली) या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(२६) * १३११५० श्री.तानाजी मुटकले (हिंगोली) : सन्माननीय

ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली ते समगा (ता.जि.हिंगोली) या रस्त्याची दुरुस्ती न केल्यामुळे रस्त्यावर मोठ मोठे अनेक खड्डे पडले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्याच्या दुरुवस्थेमुळे रस्त्याच्या आजूबाजूच्या गावातील रस्त्यावरून नेहमी प्रवास करणाऱ्या नागरिकांची गैरसोय होत असून रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणावर वाहनांची वर्दळ असल्याने अपघात घडून जीवित व वित्त हानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२), (३) व (४) सदर रस्त्याची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली असून प्रश्नाधिन हिंगोली ते समगा हा इतर जिल्हा मार्ग क्र ३५ आहे. या रस्त्याची लांबी ३.०० कि.मी. आहे. त्यापैकी ०/०० ते ५००/०० कि.मी. ही लांबी वाहतुकीसाठी योग्य आहे.

१/६०० ते २/६०० कि.मी. ह्या लांबीतील विशेष दुरुस्ती कार्यक्रम २०१६-१७ अंतर्गत खडी व डांबरणे खड्डे भरण्याचे व २/६०० ते ३/०० कि.मी. लांबीतील काम पुरहानी कार्यक्रम सन २०१५-१६ अंतर्गत पूर्ण करण्यात आले आहे.

०/५०० ते १/६०० कि.मी. लांबीतील रस्त्याची दुरुस्ती करणे आवश्यक असल्याने जिल्हा वार्षिक सार्वसाधारण योजना ५०५४-४८६३ ग्रामिण व इतर जिल्हा मार्ग मजबूतीकरण २०१८-१९ अंतर्गत प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे कोलशेत (ता.जि.ठाणे) येथील जमीन रोमा
बिल्डरने हडप केल्याबाबत**

(२७) * १२६९४९ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.न्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोलशेत, घोडबंदर रोड, ठाणे येथील १७.७५ गुंठे असलेली ४८ कोटी किमतीची जागा जमीन मालकाच्या पश्चात महसूल विभागातील अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने हिरानंदानी यांच्या रोमा बिल्डरने परस्पर आपल्या नावे करून हडप केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी पोलीसात तक्रार करूनही कोणतीही कारवाई न झाल्याने पिडीताने न्यायालयात दाद मागितली असून मा.न्यायालयाने संबंधित विकासकांवर गुन्हा दाखल करण्याचे आदेश दिले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय व त्यानुसार संबंधित व्यक्तींना त्यांची जमीन परत करून महसूल विभागातील संबंधित अधिकारी व कर्मचारी तसेच विकासकांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मौजे कोलशेत, ता.जि.ठाणे येथील स.नं. १६९/१ क्षेत्र ०-१५.१० हे-आर या जमिनीच्या अधिकार अभिलेखात गाव नमुना नंबर ७/१२ मध्ये भोगवटादार सदरी चंद्राबाई कबीर पाटील व पुष्पा प्रमोद गोंधळे यांची नावे दाखल असून, इतर अधिकारात "मे.रोमा बिल्डर्स यांचा रुपये ५,५८,७५०/- चा डेव्हलपमेंट कराराचा बोजा" व "मे.रोमा बिल्डर्स यांनी विशेष नागरी वसाहत विकास करणेकामी मंजूर" अशी नोंद दाखल आहे.

(२), (३), (४) व (५) मौजे कोलशेत, ता.जि.ठाणे येथील स.नं. १६९/१ या मिळकतीबाबत तक्रारदार श्री.राजेश सुखराज गांधी यांनी मा.न्यायालयात तक्रार दिल्याने व मा.न्यायालयाने फौजदारी प्रक्रीया संहिता, १९७३ चे कलम १५६(३) अन्वये तपास करण्याचे आदेशित केल्याने संबंधितांविरुद्ध कासारवडवली पोलीस ठाणे येथे गुन्हा रजि. क्र. २१४/२०१८, दिनांक २९/०८/२०१८ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्ह्याचा तपास चालू आहे.

**अहमदनगर शहरातील वाळूज बायपास ते मनमाड या रस्त्याच्या
अंदाजपत्रकात फेरबदल केल्याबाबत**

(२८) * १३१८१२ श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर येथील वाळूज बायपास ते मनमाड या रस्त्याच्या अंदाजपत्रकात ठेकेदाराच्या सोयीनुसार फेरबदल करून मोठ्या प्रमाणात आर्थिक गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त रस्त्याच्या अंदाजपत्रकात फेरबदल करून गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांवर व ठेकेदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

प्रश्नाधीन रस्त्यावरील अवजड वाहतुक व रस्ता सुस्थितीत ठेवण्याच्या दृष्टीने मंजूर किंमतीच्या अधिन राहून सक्षम प्राधिका-यांच्या मान्यतेने अंदाजपत्रकात काही बदल करण्यात आले आहेत.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
 - (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 - (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**करंबळी ते म्हासरंग (ता.भुदरगड, जि.कोल्हापूर) दरम्यान नाबार्ड-२४
योजनेतर्गत मोठ्या पुलाचे बांधकाम करण्याबाबत**

(२९) * १३११७० श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) करंबळी ते म्हासरंग (ता.भुदरगड, जि.कोल्हापूर) दरम्यान असणारा कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा पडला असून त्याठिकाणी नाबार्ड-२४ योजनेतर्गत मोठ्या पुलाची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीं यांनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, मा.राज्यमंत्री, सार्वजनिक बांधकाम सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांच्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे दिनांक ३१ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, करंबळी ते म्हासरंग दरम्यान असणारा कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा गेल्या १० वर्षांपासून पडला असून आजूबाजूच्या १० ते १५ खेड्यातील नागरिकांना सुमारे १५ ते २० कि.मी.चे अंतर फिरून तालुक्याच्या ठिकाणी जावे लागत असल्याने नागरिकांची व शालेय विद्यार्थींची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, करंबळी ते म्हासरंग दरम्यान नाबार्ड-२४ योजनेतर्गत मोठ्या पुलाचे बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) सदरील रस्ता हा देखभाल व दुरुस्तीकरिता जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग, कोल्हापूर यांच्या अखत्यारीत आहे.

(३) व (४) करंबळी ते म्हासरंग रस्ता हा ग्रामीण मार्ग ३० दर्जाचा असून जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग यांचे अखत्यारीत आहे तसेच कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा हा जलसंपदा विभागाच्या अखत्यारीत आहे.

तथापि, मागणीकृत मोठ्या पुलाचे काम नाबार्ड-२४ या योजनेअंतर्गत निकष, मंजुरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

पनवेल (जि.रायगड) महानगरपालिकेमध्ये समाविष्ट केलेल्या २९ गावांच्या विस्तारीत गावठाणाची हद्द निश्चित करण्याबाबत

- (३०) * १२६४३२ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पनवेल (जि.रायगड) महानगरपालिकेमध्ये समाविष्ट केलेल्या २९ महसूली गावांची मूळ गावठाण व विस्तारीत गावठाण हद्द निश्चित करण्यासाठी तातडीने सर्वेक्षण करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान संचालक, भूमी अभिलेख तथा जमाबंदी आयुक्त, पुणे यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या गावांचे महानगरपालिकेमध्ये समावेशन झाल्यामुळे सदर गावांच्या गावठाण क्षेत्राचे नियोजन प्राधिकरण पनवेल महानगरपालिका झाली असून गावांच्या मूळ गावठाण व विस्तारीत गावठाणाच्या हद्दींचे सर्वेक्षण करून हद्द निश्चित न केल्यामुळे महानगरपालिकेला नियोजन करताना अनेक अडचणींना समोर जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार पनवेल महानगरपालिका क्षेत्रात समाविष्ट करण्यात आलेल्या २९ महसूली गावांच्या मुळ व विस्तारीत गावठाणाच्या हद्दींचे तातडीने सर्वेक्षण करून हद्द निश्चित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) पनवेल महानगरपालिकेत समावेश झालेल्या गावठाणाचे सर्वेक्षण व भूमापन हे नियोजनाच्या दृष्टीने ही आवश्यक आहे. पनवेल महानगरपालिकेमध्ये नव्याने समाविष्ट झालेल्या गावठाणांचे सर्वेक्षण करणेबाबतचा प्रस्ताव शासनास अद्याप प्राप्त झालेला नाही. पनवेल महानगरपालिका हद्दीतील मौजे नावडे, पेंधर, तोदरे, खारघर, तळोजा-पाचानंद, ओवे व कामोठे या गावांचे गावठाण भूमापन या पूर्वी झाले आहे. तर, मौजे काळुंद्रे या गावाचे चौकशी काम व अनुसरण काम प्रलंबित आहे. उर्वरीत गावातील गावठाणचे भूमापन करण्याविषयी उचित निर्णय परिपूर्ण प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर घेण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे बाळकूम (ता.जि.ठाणे) येथील प्रस्तावित मास
रॅपिड ट्रांझिट सिस्टिम या रस्त्याबाबत**

(३१) * १३०१९९ श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय

मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे बाळकूम (ता.जि.ठाणे) येथील प्रस्तावित मास रॅपिड ट्रांझिट सिस्टिम हा मोठा रस्ता स.क्र.७८/३, ८१/२, ६८/६ या जमिनीतून ९० अंशाच्या कोनात प्रस्तावित असून सदरचा रस्ता पुर्वीच्या विकास आराखड्यात सरळ प्रस्तावित होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विकासकाच्या फायद्यासाठी आराखड्यात दाखविलेला सरळ रस्ता संबंधित अधिकारी यांनी संगनमताने मानकांचे उल्लंघन करून जमिनीतून ९० अंशाचे कोनात प्रस्तावित केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत बाधित जमिन धारकांनी सदरहू आराखड्यास हरकती घेतल्या आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) नाही.

(३) ठाणे शहराच्या मंजुर विकास योजनेमध्ये मास रॅपिड ट्रांझिट सिस्टीम दर्शविण्यासाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ अन्वये प्रस्तावित केलेल्या फेरबदलाच्या अनुषंगाने बाधित भूखंडधारकांच्या सूचना/हरकती महानगरपालिकेस प्राप्त झाल्या आहेत. सदर फेरबदल प्रस्ताव महानगरपालिकेने शासनाकडे मान्यतेसाठी सादर केलेला आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे कोणेवाडी फाटा ते नांदवडे (ता.चंदगड, जि.कोल्हापूर) या
रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(३२) * १२८६५४ श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कोणेवाडी फाटा ते नांदवडे (ता.चंदगड, जि.कोल्हापूर) या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून रस्त्यावरून प्रवास करणाऱ्या नागरिकांची गैरसोय होत असल्याने उक्त रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे दिनांक १२ एप्रिल, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तुडये-शिनोळी (ता.चंदगड, जि.कोल्हापूर) या रस्त्यावरील नाल्यावरील पुल रस्त्याच्या उंचीपेक्षा ३ फूट खोल असल्याने धोकादायक झाला असून पावसाळ्यात पुलावरून होणारी वाहतूक ठप्प होत असल्याने या ठिकाणी ५ फूट उंचीचा पुल उभारण्याची मागणीही लोकप्रतिनिधीनी मा.सार्वजनिक बांधकाम तथा पालकमंत्री, कोल्हापूर यांचेकडे दिनांक १४ जून, २०१८ रोजी पत्राद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, चौकशीनुसार कोणेवाडी फाटा ते नांदवडे या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच तुडये-शिनोळी या रस्त्यावर उंच पूल बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मागणी प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) इतर जिल्हा मार्ग क्र. १७१ या रस्त्याची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत व तुडये-शिनोळी या रस्त्यावरील पुलाची पाहणी सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात आली आहे.

(४) प्रजिमा ७१ पासून नांदवडे कोणेवाडी ते रामा १८० ला मिळणारा इतर जिल्हा मार्ग क्र.१७१ असून या रस्त्याची एकूण लांबी ४.०० कि.मी. इतकी असून या रस्त्याची दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे. सदर दुरुस्ती अनुदानाचे उपलब्धतेनुसार प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे. तसेच तुडये-शिनोळी या रस्त्यावरील पुल प्रजिमा ६८ वर असून या पुलास नाबार्ड २४ योजनेअंतर्गत नाबार्डने मान्यता दिली असून अर्थसंकल्पात समावेश करण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने प्रस्तावित केले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मोताळा (जि.बुलढाणा) येथील नवीन प्रशासकीय इमारतीच्या
बांधकामास निधी देण्याबाबत**

(३३) * १२८१९७ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोताळा (जि.बुलढाणा) येथील नवीन प्रशासकीय इमारत बांधकामास दिनांक १५ मे, २०१७ रोजी प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात आली असताना इमारत बांधकामासाठी निधी मंजूर करण्यात आला नसल्याने गत एक वर्षापासून इमारतीचे बांधकाम सुरू झाले नसल्याचे दिनांक १ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, त्यानुसार मोताळा येथील नवीन प्रशासकीय इमारत बांधकामासाठी ११.७४ कोटी रुपये निधी मंजूर करून तातडीने वितरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मोताळा (जि.बुलढाणा) येथे नवीन प्रशासकीय इमारतीचे रु.११७४.२१ लक्ष किंमतीचे काम नोव्हेंबर २०१८ च्या हिवाळी अधिवेशनात अर्थसंकल्पामध्ये समाविष्ट करण्यात आले आहे. या कामास क्षेत्रीय कार्यालयाकडून मागणीच्या प्रमाणात आवश्यकतेनुसार पुढील बांधकामासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यात येईल
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घनसावंगी, अंबड व जालना (जि.जालना) तालुक्यातील
रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(३४) * १३३७५९ श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) घनसावंगी, अंबड व जालना (जि.जालना) तालुक्यातील रस्त्यावरून मोठ्या प्रमाणात वाहनांची वर्दळ सुरु असून या रस्त्यांवर मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, या खड्ड्यांमुळे रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात अपघात घडत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून उक्त तालुक्यातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

तथापी, प्रश्नाधीन रस्त्यांची वार्षिक देखभाल-दुरुस्ती कार्यक्रमांतर्गत दुरुस्ती करण्यात आली असून रस्ते सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्नाधीन रस्त्यांच्या डांबरीकरण व नुतनीकरणाचे काम मंजूर असून निकष, निविदा व निधी उपलब्धतेच्या अधिन राहून पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या वाहनचालकांनी रंग व रातआंधळेपणाचे बनावट दाखले दिल्याबाबत

(३५) * १३१८०० श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या ३० वाहनचालकांनी रंग व रातआंधळेपणाचे बनावट दाखले दिल्याचे वरिष्ठ सुरक्षा व दक्षता अधिकारी, राज्य परिवहन, नाशिक यांनी शासनास सादर केलेल्या अहवाला आधारे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रंग व रातआंधळेपणाचे बनावट दाखले देणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशीचा प्रस्ताव दोषारोपासहित सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाकडे बनावट दाखले सादर करणाऱ्या संबंधित वाहनचालकांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) धुळे विभागातील ३० कर्मचाऱ्यांना रंग व रातआंधळेपणामुळे चालक पदी अपात्र ठरविल्याने सुरक्षा रक्षक या पदी

पर्यायी नियुक्ती देण्यात आली होती. त्यापैकी २९ कर्मचाऱ्यांना जिल्हा शल्य चिकीत्सक, धुळे यांनी वैद्यकीय तपासणीत रंग व रात आंधळेपणामुळे चालक पदी अपात्र ठरविल्याबाबत दिलेले दाखले बनावट असल्याचे सिध्द झालेले आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी तत्कालीन विभाग नियंत्रक, श्री.अविनाश पाटील, राज्य परिवहन धुळे यांना जबाबदार धरून आरोपपत्र बजाविण्यात आले असून, त्याबाबतची कारवाई चालू आहे. तसेच, विभागीय कर्मचारीवर्ग अधिकारी, श्री.वळवी यांना आरोपपत्र बजाविण्यात येऊन दि.०४.०५.२०१६ पासून महामंडळाच्या सेवेतून बडतर्फ करण्यात आलेले आहे.

सदर प्रकरणाशी संबंधित २९ कर्मचाऱ्यांना जबाबदार धरून आरोपपत्रे बजाविण्यात आलेली आहेत. त्यापैकी ९ कर्मचाऱ्यांवरील कारवाई पूर्ण झालेली असून, उर्वरित २० कर्मचाऱ्यांची खातेनिहाय पुढील कारवाई सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तळाशील सीसाईड (ता.मालवण, जि.सिंधुदूर्ग) येथील धूप प्रतिबंधक बंधान्याचे बांधकाम करण्याबाबत

(३६) * १२७८४२ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळाशील सीसाईड (ता.मालवण, जि.सिंधुदूर्ग) येथील धूप प्रतिबंधक बंधान्याचे काम ४७११ पूरनियंत्रण प्रकल्पावरील भांडवली खर्च अंतर्गत सन २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पात समाविष्ट असून सदरहू कामाच्या रूपये १ कोटी ७५ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास मान्यताही मिळून ८ लाख ७५ हजार इतक्या रकमेची तरतूद केलेली असतानाही बंधान्याच्या कामास अद्यापी सुरुवात झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पात रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील ठिकाणच्या धूप प्रतिबंधक बंधान्याची आर्थिक तरतूद केली असतानाही एकाही धूप प्रतिबंधक बंधान्याचे काम सुरु झाले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार तळाशील सीसाईड यासह रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील इतर ठिकाणच्या धूप प्रतिबंधक बंधान्याच्या बांधकामास सुरुवात करून तातडीने कामे पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) रत्नागिरी, रायगड व सिंधुदुर्ग साठी सन २०१६-१७ मध्ये ३१ कामे मंजूर करण्यात आली असून त्यापैकी २६ कामांच्या निविदा झाल्या असून ५ कामांचा काटछेद केंद्रीय जल आणि विद्युत अनुसंधान केंद्र (CPWRS), खडकवासला, पुणे यांचेकडून प्राप्त करण्यासाठी पाठपुरावा चालू आहे.

तळाशीलसह रत्नागिरी, रायगड व सिंधुदुर्ग साठी सन २०१७-१८ मध्ये २५ कामे मंजूर करण्यात आली असून सदरची कामे (CWPRS) पुणे यांचेकडून काटछेद प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील वैतरणा बंदर व वैतरणा नदी पात्रातून
अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

(३७) * १२८८७४ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्ह्यातील वैतरणा बंदर व वैतरणा नदी पात्रातून वाळू माफीयांकडून अनधिकृतपणे वाळू उपसा सुरु असल्याचे दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त नदीपात्रातून अनधिकृतपणे वाळू उपसा करणाऱ्या वाळू माफीयांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) पालघर व वसई तालुक्यात एप्रिल, २०१८ ते ऑक्टोबर, २०१८ या कालावधीत गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूकीस प्रतिबंध करण्यासाठी उपविभागीय अधिकारी तसेच तहसिलदार, पालघर व वसई यांच्या अधिनस्थ नेमण्यात आलेल्या पथकाने वाळूची अवैध वाहतूक करणाऱ्या ८५ वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून रु.४०,२५,०००/- इतकी रक्कम शासनजमा करून २० व्यक्तींविरुधात ८ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच ८० बोटी, ४१ सक्शनपंप व इतर साहित्य जप्त करण्यात आले आहे.

वैतरणा खाडीतील पूल क्र.९२ व ९३ च्या ६०० मीटर क्षेत्रात जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी नौकानयनास मनाई आदेश पारित केले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंढरपूर व मंगळवेढे (जि.सोलापूर) तालुक्यातील शालेय विद्यार्थ्यांना
मोफत प्रवास पास सवलत योजनेचा लाभ देण्याबाबत**

(३८) * १३१२३० श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामीण भागातील मुलींच्या शिक्षणाला चालना देण्यासाठी १२ वी पर्यंत मोफत प्रवास पास सवलत देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंढरपूर व मंगळवेढा (जि.सोलापूर) या तालुक्यातील शालेय पासधारक विद्यार्थ्यांना वाहनचालक बस मधुन प्रवास करू देत नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार पंढरपूर व मंगळवेढे तालुक्यातील शालेय पासधारक विद्यार्थ्यांना मोफत प्रवास सवलत योजनेचा लाभ देण्याबाबत व संबंधित दोषी वाहनचालकांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) अहिल्याबाई होळकर योजनेतर्गत ग्रामीण भागातील विद्यार्थीनींना राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसने इयत्ता ५ ते १२ वी पर्यंत मोफत प्रवास पास सवलत देण्याबाबतचा शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-१०१७/प्र.क्र.५२५/परि-१, दि.०९.१०.२०१८ नुसार घेण्यात आला आहे. त्यानुसार राज्य परिवहन महामंडळाने दि.१२.१०.२०१८ नुसार सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

तरी, पंढरपूर व मंगळवेढा (सोलापूर) या तालुक्यातील शालेय पासधारक विद्यार्थ्यांना वाहनचालक बसमधून प्रवास करू देत नसल्याबाबत कोणतीही तक्रार संबंधित आगारात प्राप्त झालेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहापूर-संगमनेर-बागपिंपळगाव-तलवाडा-सावरगाव (ता.माजलगाव,
जि.बीड) या रस्त्याच्या कामाबाबत**

(३९) * १३३४२९ श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहापूर - संगमनेर - बागपिंपळगाव - तलवाडा - सावरगाव (ता.माजलगाव, जि.बीड) रस्ता एच.एस.५० २९९/० ते ३०६/० या रस्त्याची निविदा प्रक्रिया दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी पूर्ण होऊन सदर काम साई कन्स्ट्रक्शन यांना मिळाले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर कन्स्ट्रक्शन कंपनीने अद्यापपर्यंत उक्त काम पूर्ण केले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, काम वेळेत पूर्ण न करणा-या सदर कंपनीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

संबंधीत कंत्राटदारास दि.१६/१२/२०१६ रोजी कार्यादेश देण्यात आला होता.

(२), (३) व (४) अंशतः खरे आहे.

प्रश्नाधीन रस्त्याच्या कामासाठी पूरेसा निधी प्राप्त न झाल्याने काम अपूर्ण राहिले. तथापी, संबंधीत कंत्राटदारास काम पूर्ण करण्याच्या लेखी सूचना देण्यात आल्या होत्या.

मौजे शेलोडी (ता.खामगांव, जि.बुलढाणा) येथे गौण खनिज उत्खनन करण्याची अवैधरीत्या परवानगी दिल्याबाबत

(४०) * १२९५२३ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे शेलोडी (ता.खामगांव, जि.बुलढाणा) येथील सर्व्हे नं.१८६, गट नं.५३१ या गटातील जमिनीबाबत मा.दिवाणी न्यायालयात दावा न्यायप्रविष्ट असताना या जमिनीतील गौण खनिज उत्खनन करण्याची परवानगी उपविभागीय अधिकारी, खामगांव यांनी देऊन मोठा आर्थिक गैरव्यवहार केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.दिवाणी न्यायालयाने सदर आदेश रद्द केला असतानाही अप्पर जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी उपविभागीय अधिकारी यांचा उक्त आदेश माहे जून, २०१८ मध्ये कायम ठेवला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, चौकशीनुसार या प्रकरणातील दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(२), (३) व (४) कारंजा रमजानपूर (नया अंदुरा) ल.पा.योजना ता.बाळापूर, जि.अकोला या प्रकल्पाच्या मुख्य धरणाचे बांधकामासाठी सदर कामाच्या कंत्राटदारास १००० ब्रास दगड/मुरुम या गौण खनिजाचे उत्खनन व वाहतूकीसाठी मौजे शेलोडी (ता.खामगांव, जि.बुलडाणा) येथील सर्व्हे नं.१८६, गट नं.५३१ या जमिनीतून गौण खनिजाचे उत्खनन व वाहतूक करण्यास उपविभागीय अधिकारी, खामगांव यांनी तात्पुरता परवाना निर्गमित केला होता. दिवाणी न्यायालयाच्या दि.२/५/२०१८ रोजीच्या आदेशानुसार सदर परवाना उपविभागीय अधिकारी, खामगांव यांनी रद्द केला होता. तथापि, दिवाणी न्यायालयाने त्यांच्या दि.२/५/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये सर्व्हे नं.१८६, गट नं.५३१ या जमिनीतून गौण खनिजाचे उत्खनन व वाहतूक करण्यास प्रतिबंध केलेला नसल्यामुळे अपर जिल्हाधिकारी, बुलडाणा यांनी सदर तात्पुरता परवाना देण्यास हरकत नसल्याचे उपविभागीय अधिकारी खामगांव यांना कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे खोपी (ता.खेड, जि.रत्नागिरी) येथील डुबी
 नदीवरील पूल धोकादायक झाल्याबाबत**

(४१) * १२६७६६ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे खोपी (ता.खेड, जि.रत्नागिरी) येथील डुबी नदीवरील सुमारे २५ गावांना जोडणारा पूल ७५ वर्षापूर्वीचा असून तो कालबाहय झाल्याने धोकादायक झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जीर्ण व धोकादायक पुलाच्या पुनर्बांधणीसाठी निधी उपलब्ध करून द्यावा, अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचेकडून वारंवार करण्यात आली असताना देखील संबंधितांकडून दुर्लक्ष करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर पुलाच्या पुनर्बांधणीसाठी निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

सदरचा पूल सुस्थितीत आहे. तथापि पूल अरुंद असल्याने पूलाची पुर्नबांधणी आवश्यक आहे.

(२), (३) व (४) सदर पूलाच्या दुरुस्तीचे काम सन २०१६-१७ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे.

पुलाच्या पुर्नबांधणीचे काम निधी, निकष व प्राधान्यक्रमाच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

राज्यातील शेतकऱ्यांना राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीतून नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत

(४२) * १२६६७५ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.अनिल कदम (निफाड), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बॉडअळी, अवकाळी पाऊस व वादळासह नैसर्गिक आपत्तीमुळे शेतकऱ्यांच्या झालेल्या पिकांच्या नुकसान भरपाईपोटी राज्य शासनाने राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीतून ३,३७३.३१ कोटी रुपयांची भरपाई केंद्र शासनाकडे मागीतली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्य शासनाने केंद्राला पाठविलेल्या दोन वेगवेगळ्या अहवालात भरपाई निधीबाबत तफावत असल्याने महाराष्ट्राला राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीतून फक्त ६० कोटी ७६ लाख रुपये केंद्र शासनाकडून मंजूर करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, महाराष्ट्राला कपाशीसह खरीप पिकांच्या झालेल्या नुकसानीपोटी केंद्र शासनाकडून कमी नुकसान भरपाई मिळाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर झालेल्या नुकसानीसाठी पूर्ण नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) नाही.

(३) होय.

(४) केंद्र शासनाकडे दिनांक ३०.१०.२०१८ च्या पत्रान्वये विनंती करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भाम (ता.इगतपुरी, जि.नाशिक) प्रकल्पग्रस्तांना मुलभूत सुविधा
उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४३) * १३२२५९ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) इगतपूरी (जि.नाशिक) तालुक्यातील कळूस्ते जवळील भाम धरणग्रस्तांचे पुनर्वसन योग्य ठिकाणी झाले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या पुनर्वसनाच्या कामात रस्ते, वीज, पाणी, शौचालये इत्यादी १८ मुलभूत सुविधांचा अभाव आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून या पुनर्वसित गावठाणातील मुलभूत सुविधांचा आढावा घेऊन तेथे आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) इगतपूरी तालुक्यात भाम धरणामुळे २ गावे व ३ वाड्या विस्थापित झाल्या असून यांचे पुनर्वसन मौजे काळुस्ते व भरवज येथील गावठाणामध्ये केले आहे. महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम १९९९ मधील तरतूदीनुसार पुनर्वसन केलेल्या ३ गावठाणामध्ये सर्व १८ नागरी सुविधा पुरविलेल्या आहेत. तर उर्वरित १ गावठाणात १२ नागरी सुविधा पुरविल्या असून उर्वरित ६ नागरी सुविधांची काम प्रगतीत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नायगाव, उमरी व धर्माबाद (जि.नांदेड) या तालुक्यातील
सोयाबीनसह कापूस पिकाचे झालेले नुकसान**

(४४) * १३२५०८ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नायगाव, उमरी व धर्माबाद (जि.नांदेड) या तालुक्यातील सोयाबीन व कापूस या नगदी पिकांवर विविध रोगांचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे उत्पादनात घट होऊन शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या तालुक्यातील पिकांची पाहणी शासनाने केली आहे काय,
 (३) असल्यास, त्यानुसार पिक पंचनामे करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) चालू वर्षी सोयाबीन व कापूस पिकासाठी किड रोग सर्वेक्षण प्रकल्पांतर्गत कृषी विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकारी/कर्मचारी यांचेमार्फत दर आठवड्याला सर्वेक्षणासाठी निवड केलेल्या शेतकऱ्यांच्या शेतावर प्रत्यक्ष कीड रोगाबाबत सर्वेक्षण करण्यात आले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई परिसरात 'रेडीओ फ्रिक्वेन्सी आयडेंटिफिकेशन कार्ड'
 योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत**

(४५) * १३३०७८ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कांदिवली (मुंबई) येथे दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास रिक्शातील सीएनजी टाकीचा स्फोट झाला असून या घटनेनंतर मुंबई शहरात असलेल्या २५ ते ३० हजार अवैध रिक्शाचालकांमुळे हजारो प्रवाशांची सुरक्षा धोक्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई परिसरातील अवैध रिक्शाचालकांवर रोख बसविण्यासाठी ७ वर्षांपूर्वी प्रस्तावित असलेल्या 'रेडीओ फ्रिक्वेन्सी आयडेंटिफिकेशन कार्ड' (आरएफआयडी) योजनेची अंमलबजावणी अद्याप झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू योजनेमुळे पेट्रोल पंपाप्रमाणे चेक नाके व टोल नाके येथे अवैध रिक्शाचालकांना आळा बसणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, अवैध रिक्शाचालकांवर रोख बसविण्यासाठी 'रेडीओ फ्रिक्वेन्सी आयडेंटिफिकेशन कार्ड' योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) अशा आशयाच्या बातम्या वृत्तपत्रात प्रसिध्द झालेल्या आहे.

(२) याबाबत वस्तुस्थिती अशी आहे की,

प्राधिकरण क्षेत्रातील रिक्शा व टॅक्सी वाहनांना "क्युआर कोड" (QR Code) प्लेटस् किंवा आरएफआयडी टॅग बसविण्यासाठी मुंबई महानगर क्षेत्र परिवहन प्राधिकरण यांच्या दि.१९.०१.२०१८ रोजीच्या बैठकीतील निर्णय क्रमांक ०१/२०१८ नुसार प्राधिकरणाने मान्यता दिली आहे. त्यानुषंगाने रिक्शा/टॅक्सी वाहनांच्या अभिलेखाचे संगणकीकरण करण्याची बाब कार्यवाहीखाली आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बागलवाडी ते झरे (ता.माण, जि.सातारा) या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(४६) * १२९३३४ श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), प्रा.विरेन्द्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बागलवाडी ते झरे (ता.माण, जि.सातारा) या रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात खड्डे पडून रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे रस्त्यावरून प्रवास करणे धोकादायक झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या दुरुस्तीकडे संबंधित प्रशासनाचे दुर्लक्ष झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय व त्यानुसार या रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्नांकीत रस्ता दहिवडी गोंदवले बु. नरवणे वडजल वळई विरळी झरे हा प्रजिमा ५० असा असून बागलवाडी ते झरे एकुण लांबी ४ कि.मी. आहे.

सदर रस्त्याच्या लांबीचे काम द्वैवार्षिक देखभाल दुरुस्ती कार्यक्रमा अंतर्गत सन २०१८ च्या अर्थसंकल्पात मंजूर असून कामाची निविदा प्रक्रिया प्रगतीत आहे. निविदा प्रक्रिया लवकरात लवकर पूर्ण करून काम हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

सद्यःस्थितीत रस्त्यावरील वाहतुक सुरळीत सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चोपडा व अडावद (जि.जळगांव) बसस्थानक परिसरातील रस्त्यांचे डांबरीकरण करण्याबाबत

(४७) * १३३२८६ श्री.चंद्रकांत सोनवणे (चोपडा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चोपडा (जि.जळगांव) बसस्थानक परिसरात डांबरीकरण करण्यासाठी रुपये ५५ लक्ष रुपयांचा निधी मंजूर झालेला असून सदर कामाचे कार्यादेश (वर्क ऑर्डर) काढून एक वर्षाचा कालावधी उलटून गेला तरीही संबंधित ठेकेदाराने

अद्याप कामास सुरुवात केली नसल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ६ जून, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे मा.परिवहन मंत्री यांच्या निदर्शनास आणून दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच अडावद (जि.जळगांव) बसस्थानक आवारातील रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून सदर रस्त्याचे डांबरीकरण करण्यासाठी आवश्यक निधी मंजूर करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ६ जून, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.परिवहन मंत्री यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने चोपडा बसस्थानक परिसरातील आगाराच्या वाहनतळावरील डांबरीकरणांचे काम सुरु करण्यास अडावद बस स्थानक परिसरातील रस्त्याच्या डांबरीकरणास निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२) व (३) चोपडा बसस्थानकालगत असलेल्या आगाराच्या वाहनतळास डांबरीकरण करण्याचे काम मंजूर झाले असून, डांबरीकरणाच्या रु.६७.६२ लाखाच्या कामास प्रशासकीय मंजूरी दिलेली आहे. त्यानुसार निविदा मागवून ठेकेदाराची नियुक्ती करण्यात आली होती. परंतु ठेकेदाराने कामास सुरुवात न केल्याने त्याच्यावर करारपत्रातील तरतूदीनुसार कारवाई करून करार रद्द केलेला आहे व सदर कामाच्या फेरनिविदा मागविण्याबाबत दि.१७.११.२०१८ रोजीच्या महामंडळाच्या पत्रान्वये संबंधितांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

तसेच, राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे चोपडा बसस्थानकाच्या वाहनतळाची तपासणी करून वाहनतळावरील खड्डे डांबरीकरणाने भरून घेण्याच्या सूचना संबंधितांना देण्यात आलेल्या आहेत.

मौजे अडावद ग्रामपंचायत मालकीच्या गावठाण जागेमध्ये अडावद गावात जाणाऱ्या रस्त्यावर राज्य परिवहन प्रवासी निवारा कार्यरत आहे. प्रवासी निवाऱ्यासमोरील रस्ता हा सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मालकीचा असून, सदर रस्ता सुस्थितीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वलवाडी-नकाणे (जि.धुळे) या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(४८) * १२६९९५ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वलवाडी-नकाणे (जि.धुळे) या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे रस्त्यावर अपघात घडत असून रस्त्याचे दुरुस्तीसह डांबरीकरण करण्याची मागणी लोकसंग्राम संघटनेतर्फे आयुक्त, धुळे यांच्याकडे निवेदनाद्वारे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय व त्यानुसार या रस्त्याची दुरुस्ती व डांबरीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा प्रकारचे निवेदन महानगरपालिकेस प्राप्त झाले आहे.

(२) व (३) धुळे महानगरपालिकेची दिनांक ५ जानेवारी, २०१८ रोजी हद्दवाढ झाली असून, सदर क्षेत्राचा महानगरपालिका हद्दीत समावेश झाला आहे.

वलवाडी-नकाणे हा रस्ता सुमारे २.५ कि.मी. लांबीचा आहे. महानगरपालिकेमार्फत निधीच्या उपलब्धतेनुसार पहिल्या टप्प्यात ६०० मीटर रस्त्याचे काम करण्याचे प्रस्तावित आहे. यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाटण (जि.सातारा) विधानसभा क्षेत्रातील ग्रामीण रस्त्यांना प्रमुख
जिल्हा मार्गाचा दर्जा देण्याबाबत**

(४९) * १३०६७३ श्री.शंभूरज देसाई (पाटण) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटण (जि.सातारा) या डोंगराळ व दुर्गम विधानसभा क्षेत्रातील प्रमुख गावांना व खेड्यांना जोडणाऱ्या ग्रामीण मार्गावरील रस्त्यांच्या पुनर्बांधणीकरीता या रस्त्यांना विशेष बाब म्हणून प्रमुख जिल्हा मार्गाचा दर्जा देण्याबाबत मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे लेखी पत्राद्वारे मागणी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांनी दिलेल्या सूचनेनुसार एकूण १५ ग्रामीण रस्त्यांच्या कामांचे निरीक्षण करून सार्वजनिक बांधकाम विभाग, सातारा यांनी या रस्त्यांना प्रमुख जिल्हा मार्गाचा दर्जा देण्याबाबतचा प्रस्ताव दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास अवर सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय यांचेकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या १५ ग्रामीण रस्त्यांच्या कामांना प्रमुख जिल्हा मार्ग म्हणून दर्जा दिल्यास जिल्ह्यातील प्रमुख जिल्हा मार्गाच्या एकूण लांबीत ८० किलोमीटरने वाढ होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून पाटण विधानसभा क्षेत्रातील उक्त १५ ग्रामीण रस्त्यांना विशेष बाब म्हणून प्रमुख जिल्हा मार्गाचा दर्जा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) होय.

(४) मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रा. विभाग, पुणे यांचेकडून प्रस्ताव प्राप्त झालेला आहे. सदर प्रस्तावामधील त्रुटीची पूर्तता पूर्ण करून नियम व

निकाषांच्या अधीन राहून विषयांकित रस्ते दर्जोन्नत करण्याविषयी कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहरात भंडारा, चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यातून
अवैध रेती वाहतूक होत असल्याबाबत**

(५०) * १३३६२३ श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमर काळे (आर्वी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरात भंडारा, चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यातून पोलीस व महसूल विभागाच्या संगनमताने अहोरात्र अवैध रेतीची तस्करी सुरु असून माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या शेवटच्या आठवड्यात नागपूर पोलीसांनी अवैध रेतीने भरलेले हायवेवरील १३ ट्रक व हुडकेश्वर परिसरात रस्त्यावर पडलेली लाखो रुपयांची रेती जप्त केल्याचे दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कारवाईनंतरही दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास अवैध रेतीने भरलेले ट्रक हायवेवरून जप्त केले असून कारवाई दरम्यान अवैध रेतीने भरलेले अनेक ट्रक दुसऱ्यामार्गाने वळविण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार भंडारा, चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यात अवैध उत्खनन करून नागपूर जिल्ह्यात रेतीची अवैध वाहतूक करणाऱ्या वाळू माफिया व त्यास सहकार्य करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) नागपूर जिल्ह्यातील नागपूर ग्रामीण तालुक्यामध्ये दि.२८/०९/२०१८ रोजी पोलीस स्टेशन हुडकेश्वर येथे पोलीस निरीक्षक, मंडळ

अधिकारी व तलाठी यांच्या संयुक्त पथकाने गौण खनिजाची वाहतूक करणाऱ्या १३ वाहनांची तपासणी केली असता त्यापैकी ११ वाहनधारकांकडे गौण खनिजाची वाहतूक करण्यासाठीचे वैध कागदपत्र असल्याचे दिसून आल्याने सदर वाहनांवर कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. तथापि, उर्वरीत दोन वाहनांसोबत गौण खनिजाची वाहतूक करण्यासाठीचे आवश्यक कागदपत्र नसल्यामुळे या दोन वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली असून त्यापैकी एका वाहनधारकाकडून रु.२,३९,५००/- इतकी दंडात्मक रक्कम वसूल झाल्याने सदर वाहन सोडण्यात आले आहे. तर एका वाहनधारकाकडून रु.२,३९,५००/- इतकी दंडाची रक्कम वसूल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

बहादुरा (गोन्ही सिम) येथे दि.२९/०९/२०१८ रोजी सुमारे ८० ब्रास रेतीसाठा जप्त करण्यात आला व सदर जप्त रेती साठ्याचा लिलाव करण्यात आला असून त्यापोटी रु.९७,०००/- इतकी रक्कम शासनजमा करण्यात आली आहे.

(२) व (३) तहसिलदार, नागपूर (शहर) यांनी दि.०५/१०/२०१८ रोजी दिघोरी नाक्याकडून खरबी वाठोडा, रिंगरोडवर तपासणी दरम्यान गौण खनिजाचे अवैध वाहतूक करणाऱ्या १५ ट्रकवर कारवाई करून गौण खनिज जप्त केले. सदर कारवाई दरम्यान ४ ट्रक चालकांनी रेतीसह वाहन पळवून नेले. सदर १५ वाहनांविरुद्ध गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत.

(४) भंडारा, चंद्रपूर आणि गडचिरोली जिल्ह्यात अवैध उत्खनन करून नागपूर जिल्ह्यात वाळूची वाहतूक करण्यासाठी शासकीय अधिकारी सहकार्य करत असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजनेबाबत

(५१) * १२९३७९ श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले), श्री.संजय पुराम (आमगाव), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाने शेतकऱ्यांच्या आर्थिक उत्पादन तसेच त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यासाठी सन २०१८-१९ पासून आंबा, काजू, पेरू, डाळिंब, संत्रा, मोसंबी, कागदी लिंबू, सीताफळ, आवळा, चिंच, जांभूळ, कोकम, फणस, अंजिर, चिकू इत्यादी फळ पिकांसाठी भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजना सुरु केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१८-१९ या वर्षाकरीता सदर योजनेतर्गत किती उद्दिष्ट ठरविले असून फळबाग योजनेची लागवड करण्यासाठी शेतकऱ्यांना कोणत्या गोष्टींची पूर्तता करावी लागणार आहे,
- (३) असल्यास, सदर योजनेत संत्रा या फळासाठी प्रती हेक्टरी ६२ हजारांचे अनुदान मंजूर करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, चांदूर रेल्वे (जि.अमरावती) तालुक्यात या योजनेअंतर्गत १८ लाख ४९ हजार इतके अनुदान मंजूर झाले असून या योजनेनुसार १४० शेतकऱ्यांनी अर्ज सादर केले असताना सर्व शेतकऱ्यांना अनुदान देणे शक्य नसल्याने तालुका कृषी कार्यालयांतर्गत अर्जाची सोडत काढण्यात आली असून केवळ २५ शेतकऱ्यांची निवड होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, या योजनेचा राज्यातील सर्व शेतकऱ्यांना लाभ होण्याच्या दृष्टीने व चांदूर रेल्वे तालुक्यासाठी मंजूर केलेल्या अनुदानात वाढ करून अर्ज केलेल्या शेतकऱ्यांना लाभ देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सन २०१८-१९ करिता रु.१००.०० कोटीचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले होते तथापि उर्वरित अल्प कालावधी विचारात घेऊन आता रु.५०.०० कोटीचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले आहे. योजनेची लागवड करण्याकरिता, खालील कागदपत्रांची पूर्तता करावी लागणार आहे.

१. ७/१२ व ८अ उतारा
२. हमीपत्र
३. संयुक्त खातेदार असल्यास खातेदारांचे संमतीपत्र
४. आधारसंलग्न राष्ट्रीयीकृत बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत (फोटोसहीत)

५. आधार कार्ड छायांकित प्रत

६. जातीचे प्रमाणपत्र(अनु.जाती व अनु.जमाती शेतकऱ्यांसाठी)

(३) होय. सदर योजनेतर्गत संत्रा पिकासाठी कलमे संख्या प्रति हेक्टरी २७७, (अंतर-६x६मी.) या पद्धतीने लागवड केल्यास रू.६२,५७८/- प्रति हेक्टरी तर इंडो-ईस्त्राईल पद्धतीने (कलमे संख्या प्रति हेक्टरी ५५५, अंतर-६x३मी.) लागवड केल्यास रू.९९,७१६/- प्रति हेक्टरी अनुदान मंजूर करण्यात येणार आहे

(४) चांदूर रेल्वे, जि.अमरावती या कार्यालयास दिनांक १३/०८/२०१८ अखेर पर्यंत एकूण १४० अर्ज (क्षेत्र १८७.३०हे.) प्राप्त झाले होते. चांदूर रेल्वे तालुक्यातील शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झालेल्या अर्जांची दिनांक १७/०९/ २०१८ रोजी शेतकऱ्यांच्या उपस्थितीत सोडत काढण्यात आली व तालुक्यास प्राप्त आर्थिक लक्षांक रू.१८.४९ लक्षांच्या अधिन राहून प्रवर्गनिहाय एकूण ६१ शेतकऱ्यांची (क्षेत्र ८५.४० हे.)निवड करण्यात आली आहे.

(५) उर्वरित शेतकऱ्यांची ज्येष्ठता क्रमानुसार प्रतिक्षा यादी तयार करण्यात आली आहे. तसेच उर्वरित शेतकऱ्यांपैकी ६ शेतकऱ्यांना नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लाभ देण्यात येत आहे.

धामणगाव रेल्वे (जि.अमरावती) तालुक्यातील कापूस लागवडीचे क्षेत्र कोरडवाहु दाखविल्याने शेतकऱ्यांचे झालेले आर्थिक नुकसान

(५२) * १३०८११ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धामणगाव रेल्वे (जि.अमरावती) तालुक्यात अप्पर वर्धा प्रकल्पाच्या पाण्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर क्षेत्र सिंचनाखाली असून सन २०१७-१८ मध्ये या तालुक्यात १२ हजार हेक्टर कपाशी लागवडीचे क्षेत्र असल्याबाबत कृषी विभागाचा अहवाल असताना तहसिलदार, धामणगाव रेल्वे यांनी कापूस लागवडीचे पूर्ण क्षेत्र कोरडवाहु दाखवून बॉडअळी ग्रस्त शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१७-१८ मध्ये बोंडअळीच्या प्रादुर्भावामुळे संपूर्ण शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याने शासनाने सिंचित क्षेत्रासाठी हेक्टरी १३८०० रुपये मदत शेतकऱ्यांना देण्याचे जाहीर केली असताना धामणगाव रेल्वे येथील तत्कालीन तहसिलदार यांनी संपूर्ण क्षेत्र कोरडवाहु दाखविल्याने शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू बाब स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी विभागीय आयुक्त, अमरावती व जिल्हाधिकारी, अमरावती यांच्या दिनांक २० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे निदर्शनास आणून दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुषंगाने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्यासह तत्कालीन तहसिलदारांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये अमरावती जिल्ह्यातील धामणगांव रेल्वे तालुक्यात बोंडअळीमुळे नुकसान झालेल्या कापूस पिकांचे संबंधित तलाठी, कृषि सहायक, मंडळ अधिकारी यांच्या पथकामार्फत केलेल्या संयुक्त सर्वेक्षण अहवालामध्ये बाधित झालेल्या कोरडवाहू कापसाचे एकूण ३२३०४.६७ हेक्टर क्षेत्र दर्शविण्यात आले.त्यानुसार शासनाकडून उक्त बाधित झालेल्या कोरडवाहू क्षेत्रासाठी प्रति हेक्टरी रु. ६८०० प्रमाणे एकूण रु. २१,९४,५७,०००/- एवढे अनुदान प्राप्त झाले.

तथापि, दिनांक १९.०९.२०१८ रोजी जिल्हाधिकारी अमरावती यांना स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे एक निवेदन प्राप्त झाले. सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने तहसिलदार धामणगाव रेल्वे यांनी संबंधित मंडळ अधिकारी यांच्याकडून सुधारीत अहवाल घेऊन सिंचनाखालील बागायती कापसाचे एकूण १७४९१.४१ हेक्टर क्षेत्र व कोरडवाहू कापसाचे एकूण १४८१३.२६ हेक्टर क्षेत्र निश्चित केले. सदर सुधारीत अहवालाच्या आधारे विभागीय आयुक्त, अमरावती यांच्या दिनांक १३.११.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये अतिरिक्त अनुदानाबाबतची मागणी शासनास प्राप्त झाली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुळशी (जि.पुणे) तालुक्यातील आदिवासींच्या जमिनी लवासा
कॉर्पोरेशनने बळकावल्याबाबत**

(५३) * १३१८४९ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय

महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुळशी (जि.पुणे) तालुक्यातील लवासा कॉर्पोरेशनने लेक सिटी प्रकल्प उभारण्यासाठी आदिवासींच्या १९१ एकर जमिनीचा बेकायदेशीर ताबा घेतला असल्याचे सन २०१८ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरच्या जमिनी परत मिळण्यासाठी आदिवासी नागरिकांनी संबंधित तहसिलदार, प्रांत अधिकारी यांच्याकडे मागणी केली असतांनाही कुठलीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर जमिनी आदिवासींना परत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) लवासा कॉर्पोरेशन (ता.मुळशी, जि.पुणे) लेक सिटी प्रकल्प उभारताना मुगाव, ता.मुळशी येथील एकूण २३ प्रकरणी आदिवासी खातेदारांच्या एकूण ७१ हे. ९३ आर एवढ्या क्षेत्राची सक्षम अधिकारी यांची परवानगी न घेता खरेदी केल्यामुळे शर्तभंग झाल्याचे निदर्शनास आलेले होते. तत्कालीन उपविभागीय अधिकारी मावळ-मुळशी उपविभाग, पुणे यांनी रितसर सुनावणी घेऊन महाराष्ट्र जमिन महसूल अधिनियम १९६६ चे कलम ३६ मधील तसेच महाराष्ट्र अनुसूचित जमातींना जमिनी प्रत्यार्पित करण्याचा अधिनियम, १९७४ व नियम १९७५ मधील तरतूदीनुसार चौकशी करून ७१ हे. ९३ आर क्षेत्र आदिवासी खातेदारांच्या नावे करण्याचे आदेश पारीत केलेले होते. त्याप्रमाणे गाव दफ्तरी

नोंदी घेण्यात आलेल्या आहेत. तसेच सदर जमिनीची मोजणी करून संबंधित जमिन मालक यांचे उपस्थितीत जमिनीचे सीमांकन दाखविणेत आलेले आहे.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोथळज (ता.जि.हिंगोली) येथे अर्धवट रस्ता बनवून शासकीय
निधीचा अपहार केल्याबाबत**

(५४) * १२९६२१ डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोथळज (ता.जि.हिंगोली) येथे अर्धवट रस्ता बनवून शासकीय निधीचा अपहार केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करून संबंधितांवर कारवाई करण्याची मागणी स्थानिक नागरिकांनी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मंत्रालयातील दालनाच्या नुतनीकरणाच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(५५) * १२६४६० श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.राहुल मोटे (परांडा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे तत्कालीन प्रधान सचिव यांनी मे. विश्राम एंटरप्रायजेस या कंत्राटदार कंपनीच्या माध्यमातून मंत्रालयातील दालनाच्या नुतनीकरणाच्या कामाचे तुकडे पाडून प्रत्यक्षात कामे न करता कामांची बनावट देयके सादर करून ४६ लाख रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याचे दिनांक २० सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास अधीक्षक अभियंता, दक्षता विभाग यांनी केलेल्या चौकशीच्या आधारे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर चौकशी अहवालाचे निष्कर्ष काय आहेत,

(३) असल्यास, त्यानुसार या प्रकरणातील दोषी अधिकारी व कर्मचारी आणि संबंधित कंपनीविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) अधीक्षक अभियंता, दक्षता पथक मंडळ, मुंबई यांनी तक्रारीच्या अनुषंगाने मंत्रालयातील दालनाच्या नुतनीकरणाच्या कामाची चौकशी केली असून चौकशी अहवालानुसार बहुतांश कामे झाली असून काही कामांसाठी अतिप्रदान झालेल्या रक्कमेची मे.विश्राम एंटरप्रायजेस या कंत्राटदाराकडून वसूली करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्हयातील २३ गावांना भूस्खलन व दरड कोसळण्याचा
धोका असल्याबाबत**

(५६) * १२९८०२ श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भगतवाडी (फुलवडे), काळवाडी (बोरघर), पसारवाडी, झांजरेवाडी (माळीण), आसाणे, मेघोली, काळवाडी (जांभोरी) व बेंढारवाडी (ता.आंबेगाव, जि.पुणे) येथील पश्चिम आदिवासी या गावांमध्ये माळीणसारखे भूस्खलन आणि दरड कोसळण्याची मोठ्या प्रमाणात संभाव्यता असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे जिल्हयातील आंबेगाव, जुन्नर, मुळशी, भोर, वेल्हे व मावळ या तालुक्यांतील २३ गावांमध्ये माळीणसारखी भूस्खलन व दरड कोसळण्याची संभाव्यता असल्याचा अहवाल जिओलॉजिकल सर्व्हे ऑफ इंडिया (जीएसआय) आणि कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग यांचेमार्फत जिल्हा प्रशासनला सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत उपाययोजना करण्यासाठी शासनाने ३ कोटी, ६५ लाख, २३ हजार रुपयांचा निधी जिल्हाधिकारी, पुणे यांच्या अधिनस्त उपलब्ध करून दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, भूस्खलन व दरड कोसळण्याची संभाव्यता असलेल्या गावांसाठी प्राप्त निधीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, अंशतः खरे आहे. सार्वजनिक बांधकाम उत्तर विभाग, पुणे यांच्या अखत्यारितील आंबेगाव तालुक्यातील १) फुलवडे अंतर्गत भगतवाडी २) माळीण अंतर्गत पसारवाडी ३) आसाणे ४) जांभोरे अंतर्गत काळेवाडी क्र.१ व क्र.२, ५) बेंढारवाडी या गावांमध्ये संभाव्य दरड

कोसळण्याची शक्यता असल्याचे कॉजेल ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे यांनी सुचविले आहे.

(२) पुणे जिल्हयातील आंबेगाव, खेड, मावळ, जुन्नर, मुळशी, भोर, वेल्हे या तालुक्यातील एकूण २३ गावांची पहाणी, कॉजेल ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे यांनी केली आहे. त्यानुसार सा.बां. विभागाने पहाणी केली असता जुन्नर तालुक्यातील तळमाची वाडी, मावळ तालुक्यातील भुशी गांव व वेल्हा तालुक्यातील घोळगांव या ३ गावांमध्ये संभाव्य दरड कोसळण्याचा धोका नसल्याचा सार्वजनिक बांधकाम विभागाने अहवाल दिल्याने ही गावे वगळून २० गावांमध्ये संरक्षणात्मक कामे करण्याबाबत प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(३) होय.

(४) एकूण २३ गावांपैकी २० गावांमध्ये दरड कोसळण्याची संभाव्यता असणाऱ्या ठिकाणी संरक्षणात्मक कामे करण्यासाठी (संरक्षित भिंत बांधणे, जगल गटार काढणे, वृक्ष लागवड करणे, गॅबियन वॉल बांधणे व मोठे दगड फोडणे इत्यादी) एकूण रु.३,५२,७७,०००/- इतक्या निधीच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार या २० गावांमध्ये करावयाच्या कामासाठीची निविदा प्रकिया पूर्ण करून कार्यादेश देण्यात आले आहेत. मात्र या गावांमध्ये करावयाच्या संरक्षणात्मक कामांना वन विभाग तसेच ग्रामस्थ यांचा विरोध असल्याने कामे सुरु करणे शक्य झालेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहर आणि उपनगरातील १७०० जमिनी शासनाने भाडेपट्ट्याने दिल्याबाबत

(५७) * १२७००५ श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि उपनगरातील जवळपास १७०० जमिनी शासनाने विविध कारणांकरीता विविध संस्थाना भाडेपट्ट्याने दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी १३०७ जागा ब्रिटीश काळापासून भाडे तत्वावर असून त्यातील ६९१ जागांचे भाडे करार संपुष्टात आले आहेत तसेच ३९१ भाडेतत्वावर असलेल्या जमिनींच्या भाडे कराराचे नुतनीकरण करण्याबाबत शासनाने वारंवार नोटीसा देऊनही संबंधितांकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही , हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भाडे करार संपुष्टात आलेल्या संस्थांच्या ताब्यातील जमिनी महाराष्ट्र जमिन महसूल संहिता ५३ अंतर्गत ताब्यात घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मुंबई शहर आणि मुंबई उपनगरातील एकूण १६६३ शासकीय मिळकती विविध प्रयोजनासाठी भाडेपट्ट्याने प्रदान करण्यात आल्या आहेत. सदर मिळकतीपैकी ८२६ मिळकतींचा भाडेपट्टा संपुष्टात आलेला आहे. भाडेपट्टा संपुष्टात आलेल्या सर्व भाडेपट्टेधारकांना संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत शासन निर्णय क्र.जमीन २५०५/प्र.क्र.४०५/ज-२, दि.१२.१२.१२ अन्वये भाडेपट्ट्याच्या नुतनीकरणाबाबत नोटीसा देण्यात आल्या असून त्यापैकी ४९३ भाडेपट्टेधारकांनी भाडेपट्टानुतनीकरणासाठी विकल्प सादर केले आहेत. सदर मिळकतीपैकी १७ मिळकतींच्या भाडेपट्ट्याचे नुतनीकरण करण्यात आले असून शर्तभंगापोटी एकूण २६ मिळकती शासन जमा करण्यात आल्या आहेत.

उक्त शासन निर्णय दि.१२.१२.२०१२ हा मा.उच्च न्यायालयात आव्हानित करण्यात आला असून तदनुषंगाने सदर शासन निर्णयामध्ये दि.५.५.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये भुईभाड्याच्या काही तरतुदीसंबंधी सुधारणा करण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

**अमानतपूर ताकोडा (ता.जि.अकोला) व खालपूरी छप्पनथडी
(ता.मुर्तीजापूर, जि.अकोला) येथील अवैध उत्खननाबाबत**

(५८) * १२७४८८ श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमानतपूर ताकोडा (ता.जि.अकोला) येथील गायरान जमीनीत अवैधरित्या मुरमाचे उत्खनन सुरु असल्याची तक्रार स्थानिक नागरीकांनी माहे ऑगस्ट-सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हाधिकारी, अकोला, जिल्हा खनिकर्म अधिकारी व तहसिलदार, अकोला यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खालपूरी छप्पनथडी (ता.मुर्तीजापूर, जि.अकोला) रेतीघाट येथेही रेतीचे अवैध उत्खनन करून वाहतूक करण्यात येत असल्याची तक्रार स्थानिक नागरीकांनी दिनांक ५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हा खनिकर्म अधिकारी व मंडळ अधिकारी यांच्याकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार अमानतपूर ताकोडा येथे मुरमाचे व खालपूरी छप्पनथडी रेतीघाट येथे रेतीचे अवैध उत्खनन करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) अकोला जिल्ह्यातील अमानतपूर ताकोडा, ता.अकोला येथील गायरान जमीनीत मुरमाचे तसेच मौजे लाखपूरी छप्पनथडी, ता. मुर्तीजापूर येथे रेतीचे अवैध उत्खनन करून वाहतूक होत असल्याची माहिती माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या दरम्यान जिल्हास्तरीय पथकास मिळाल्याने सदर पथकाने प्रत्यक्ष स्थळावर जाऊन गौण खनिजाचे अवैधरित्या उत्खनन व वाहतूक करणारी यंत्रसामग्री व वाहने जप्त केली. संबंधितांवर रु.१४,५०,०००/- एवढी दंडात्मक कारवाई तहसिलदार यांचेकडून करण्यात आली असून सदर दंडाच्या वसुलीची कार्यवाही तहसिलदार यांचे स्तरावरून सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नीरा-देवघर (जि.पुणे) प्रकल्पातील प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबत

(५९) * १३०९६० श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील नीरा-देवघर प्रकल्पास सन १९८४ मध्ये मान्यता मिळाली असून सन २००३ मध्ये धरणाचे काम पूर्ण झाले असताना व एकंदरीत ३४ वर्षांचा कालावधी उलटूनही अद्यापपर्यंत बहुतांशी प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन झाले नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित प्रकल्पग्रस्तांनी आंदोलने केली असता त्यांना आश्वासन देऊन पुढे कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याने त्यांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नीरा-देवघर प्रकल्पग्रस्तांचे तातडीने पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) प्रकल्पग्रस्तांच्या पसंतीनुसार पर्यायी जमिन वाटपाची कार्यवाही जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी, सातारा यांचेकडून केली जात आहे. माहे ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत जिल्हा पुनर्वसन आधिकारी पुणे यांचेकडून सादर केलेल्या ५४० पर्यायी जमिन मागणी बाबतच्या प्रस्तावांपैकी ५२३ खातेदारांना ६३०.५६ हे. आर. इतके क्षेत्र वाटप करण्यात आले आहे. उर्वरित २७ प्रकल्पग्रस्तांची पर्यायी जमिनीची पसंती / कागदपत्रांची पूर्तता केली नाही. त्यामुळे जमिन वाटपाची कार्यवाही प्रलंबित आहे. यासंदर्भात जिल्हा अधिकारी कार्यालय, सातारा यांनी

दि. ३०.१०.२०१८ च्या पत्रान्वये पर्यायी जमिन पसंती / कागदपत्रांची पूर्तता करण्याबाबत संबंधितांना कळविण्यात आले आहे

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रस्ते सुरक्षा निधीची ३० कोटी रुपयांची रक्कम अखर्चित राहिल्याबाबत

(६०) * १२८२४८ श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.विश्वजित कदम (पलूस कडेगाव), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात रस्त्यावरील अपघातात सन २०१५ते २०१७ या तीन वर्षांत ३८,००० नागरिकांचा मृत्यू झाल्याचे तसेच यावर्षी रस्ते अपघातात ५० पेक्षा अधिक नागरिकांचा मृत्यू झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रत्येक वर्षी माहे जानेवारी महिन्यात रस्ते सुरक्षा सप्ताह राबवून जनजागृती व रस्ते सुरक्षेची पाहणी केली जाते, मात्र यावर्षी मे महिन्यात रस्ते सुरक्षा सप्ताह राबविण्यात आल्याने मागील वर्षीचा ३० कोटी रुपयांचा रस्ते सुरक्षा निधी वापराविना परत शासनाकडे गेल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यानुसार रस्त्यावर होणारे आपघात टाळण्यासाठी उपाययोजना करण्यासह रस्ते सुरक्षा निधीचा योग्यरित्या खर्च न करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) सन २०१५ ते २०१७ या कालावधीत रस्ते अपघातात मृत्यूमुखी पडलेल्यांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

वर्ष	अपघाती मृत्यू
२०१५	१३,२१२
२०१६	१२,८८३
२०१७	१२,२६४
२०१८ (सप्टें.१८ अखेर)	९,६८३
एकूण	४८,०४२

- (२) ते (४) याबाबत वस्तुस्थिती अशी आहे की, रस्ता सुरक्षेसाठी नोंद झालेल्या वाहनांवर अधिभार लावण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. सदर निधीतून करावयाच्या खर्चाबाबत मान्यता देण्यास्तव उच्चस्तरीय समितीची बैठक दि.२६.०२.२०१८ रोजी झाली असून त्यानुसार एकूण रु.४२.०० कोटीच्या खर्चास मंजुरी देण्यात आली आहे. सदर निधीच्या खर्चाची बाब कार्यवाहीखाली आहे. सदर निधी व्यपगत न होणाऱ्या स्वरूपातील असल्याने तो निधी विनावापर पडून राहून परत जाण्याची बाब लागू होत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**देगलूर-बिलोली (जि.नांदेड) येथील पिकांवर विविध रोगांचा प्रादुर्भाव
होऊन शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(६१) * १३४२५२ श्री.सुभाष साबणे (देगलूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देगलूर-बिलोली (जि.नांदेड) येथील कापुस पिकांवर शेंदरी बोंडअळी, सोयाबीनवर खोड अळी व मुग, उडदावर बुरशीसह करपा रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्याने शेतकऱ्यांचे नुकसान झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यात ४४ हजार ३०७ हेक्टर क्षेत्रांवर सोयाबीन पिकांवर खोड अळी, १५ हजार ८८५ हेक्टर क्षेत्रावरील कापसावर शेंदरी बोंडअळी, सुमारे ११ हजार ८६९ हेक्टर क्षेत्रावरील उडदाच्या व ८ हजार ४६० क्षेत्रावर मुगाच्या पिकावर बुरशी व करपा रोगाचा प्रादुर्भाव झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांच्या शेत जमिनीचे त्वरीत पंचनामे करुन नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे येथील नितिन कंपनी उड्डाणपुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(६२) * १२७१५९ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई-नाशिक महामार्गावरील मोठ्या प्रमाणात वाहतूक असलेल्या ठाणे येथील नितिन कंपनी उड्डाणपुलाची दुरुवस्था झाल्यामुळे पूल धोकादायक झाला असल्याचे दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार सदर उड्डाणपुलाची तातडीने दुरुस्ती करून पूल सुस्थितीत ठेवण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

या उड्डाणपुलाची किरकोळ देखभाल दुरुस्ती नियमितपणे करण्यात येत असून त्यावेळी आढळलेल्या त्रुटीअनुषंगाने स्वतंत्र अभियंता/सल्लागार यांनी विविक्षित दुरुस्ती सुचवली आहे. सदरचा विविक्षित दुरुस्ती प्रस्ताव १४ ऑगस्ट २०१८ रोजी प्राप्त झाला आहे.

- (२) प्राप्त प्रस्तावाची सविस्तर छाननी, निविदा मसुदा तयार करणे इ. कार्यवाही पूर्ण करण्यात आली आहे.
- (३) निविदा कार्यवाही हाती घेण्यात आली असून विविक्षित दुरुस्तीचे काम निविदा निश्चिती झाल्यावर लगेच हाती घेण्यात येत आहे. तथापी देखभाल दुरुस्तीची कामे नियमितपणे सुरु आहेत.
- (४) कार्यवाही हाती घेतली असल्याने विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यातील पूरग्रस्त पुनर्वसनाबाबतचा प्रलंबित निधी देण्याबाबत

(६३) * १२६६२० श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर),
श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.मोहन फड (पाथरी),
श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास झालेल्या बैठकीतील निर्देशानुसार मा.महसूल मंत्री यांचेकडे प्रलंबित असलेल्या सन २००७ मधील अचलपूर व चांदूरबाजार तालुक्यातील तसेच अमरावती जिल्ह्यातील पूरग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबतचा प्रलंबित निधी उपलब्ध करण्याच्या प्रस्तावावर कोणती कार्यवाही झाली याबाबत लेखी निवेदन लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १६ एप्रिल, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.मुख्यमंत्री यांनी पुनर्वसनाच्या अनुषंगाने निळ्यापट्ट्याची अट शिथिल करून मुलभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात याव्यात असे निर्देश दिले असतानाही त्यावर अद्यापि कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार पूरग्रस्तांच्या पुनर्वसनासाठीचा प्रलंबित निधी देण्याबाबत कार्यवाही करून निर्देशाचे पालन न करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. निळ्या पट्ट्यातील अट शिथिल करणे हा विषय जलसंपदा विभागाच्या अखत्यारित येत असल्याने, त्यानुषंगाने कार्यवाही करण्याबाबत जलसंपदा विभागास कळविण्यात आले आहे. तसेच मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२४.१०.२०१७ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, अमरावती यांना निर्देश देण्यात आले आहेत. त्यानुसार जिल्हाधिकारी, अमरावती यांनी जिल्हा परिषद, अमरावती व जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, अमरावती यांना कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोदावरी (ता.सिरोचा, जि.गडचिरोली) नदीवरील पुलाजवळ
अवैध उत्खनन सुरु असल्याबाबत**

(६४) * १३२८३२ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नदी किंवा नाल्यावरील पुलाच्या जवळील ६०० मिटरच्या आत रेतीचे उत्खनन करता येणार नाही असे शासनाचे परिपत्रक असतांना सिरोचा (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील गोदावरी नदीवरील पुलाजवळ ३०० मिटरच्या आत उत्खनन करण्याची परवानगी श्री.लच्ची रेडी बापू यांना दिनांक २१ मार्च, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास महसूल विभागाने दिली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुलाच्या ३०० मिटरच्या आत मोठ्या प्रमाणात रेतीचे अवैध उत्खनन सुरु असून उत्खनन केलेल्या हजारो ब्रास रेतीची आंध्र व तेलंगना राज्यात विक्री करण्यात येत असल्यामुळे सदर उत्खनन त्वरीत बंद करण्याबाबतचे लेखी निवेदन लोकप्रतिनिधीनी दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास आयुक्त, नागपूर विभाग यांना दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार व लोकप्रतिनिधीच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संबंधित कंत्राटदार व अवैधरित्या परवाना देणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजा नगरम, ता.सिरोचा येथील स.नं. ६१२ या खाजगी शेतजमीनीत साचलेली वाळू निष्कासनाची परवानगी जिल्हाधिकारी, गडचिरोली कार्यालयामार्फत दि.१६/०५/२०१८ रोजी देण्यात आली. सदरहू परवानगी रद्द करण्याची मागणी दि.१५/०९/२०१८ च्या पत्रान्वये लोकप्रतिनिधी यांनी विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचेकडे केली.

जिल्हाधिकारी कार्यालयाने वाळू निष्कासनाची परवानगी दिलेले क्षेत्र हे गोदावरी नदीवरील पुलापासून ६०० मी.चे आत असल्याचे निदर्शनास आल्याने संबंधितास देण्यात आलेली वाळू उत्खननाची परवानगी रद्द करून वाळूचे उत्खनन पूर्णपणे बंद करण्यात आले आहे. तसेच सदर प्रकरणी वाळू निष्काषित करावयास परवानगी दिलेले क्षेत्र पुलापासून ६०० मीटरच्या आत असल्याची बाब प्रस्तावात नमुद केली नाही म्हणून संबंधित तहसिलदार, सिरोंचा यांचेविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड येथील डॉ.शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय
आणि रुग्णालयाच्या दुरुस्तीबाबत**

- (६५) * १३२८७३ श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) डॉ.शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रुग्णालय, नांदेड (विष्णुपूरी) येथे आंतररुग्ण विभाग दुरुस्ती, पाणीपुरवठा, मलनिस्सारण, स्वच्छता आंतररुग्ण विभागाच्या इमारतीच्या खिडक्यांना जाळ्या बसविणे इत्यादी ७० लाख रुपयांची कामे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून सुरु आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरच्या कामाकडे सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे दुर्लक्ष झाल्याने काही कामे अर्धवट स्थितीत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदरची कामे पूर्ण करून याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रुग्णालय, नांदेड येथील दुरुस्तीकरिता रु.६४.७३ लक्ष किंमतीच्या एकूण ११ कामांपैकी अधिष्ठाता, डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय यांनी केवळ रु.१४.३७ लक्ष किंमतीच्या ५ कामांना दिनांक १९.०९.२०१८ रोजी प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

(२) अधिष्ठाता, डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय यांनी प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली सर्व कामे सद्यस्थितीत निविदा स्तरावर असल्याने कामे अर्धवट स्थितीत असल्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोमपूर-नामपूर (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) या रस्त्याची
दुरुस्ती करण्याबाबत**

(६६) * १२८९५३ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोमपूर ते नामपूर (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) हा रस्ता मालेगांव, औरंगाबाद, धुळे इत्यादी ठिकाणी जाणारा महत्वाचा रस्ता असून या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे अपघाताच्या संख्येत वाढ होत असल्याचे दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्थानिक ग्रामस्थांकडून रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत वारंवार मागणी करूनही अद्यापपावेतो कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर रस्त्याचे नुतणणीकरण करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

प्रश्नाधीन रस्त्यावरील अपघात रस्त्याच्या दुरवस्थेमुळे घडलेले नसून वाहनचालकांच्या निष्काळजीपणामुळे घडलेले असल्याचे पोलीस अहवालावरून दिसून येते.

(२), (३) व (४) प्रश्नाधीन रस्त्याच्या मजबुतीकरण व सुधारणा करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून निधीच्या उपलब्धतेनुसार पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जोतीबा (ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर) तीर्थक्षेत्रास जोडणाऱ्या गिरोली घाट रस्त्याला संरक्षक कठडे बसविण्याबाबत

(६७) * १३१५१५ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जोतीबा (ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर) तीर्थक्षेत्रास महाराष्ट्रासह जवळच्या राज्यातील लाखो भाविक भेट देत असून या तीर्थक्षेत्राला जोडणाऱ्या गिरोली घाट रस्त्याचा संरक्षक कठडा तुटून पडल्यामुळे सदर घाट धोकादायक झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्यावर संरक्षक कठड्याअभावी अपघात घडून जीवित व वित्त हानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार गिरोली घाट रस्त्याला संरक्षक कठडे बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) प्रश्नांकित निगवे कुशिरे गिरोली कोडोली प्रजिमा १२ असा आहे. द्वैवार्षिक देखभाल दुरुस्ती कार्यक्रमांतर्गत गिरोली घाटातील रस्त्याच्या क्षतिग्रस्त संरक्षण कठड्यांच्या दुरुस्तीचे काम प्रगतीत आहे.

सन २०१८ च्या अर्थसंकल्पामध्ये सदर रस्त्याच्या लांबीमध्ये दोन कामे मंजूर आहेत. संरक्षण कठड्यांची दुरुस्ती व आवश्यक त्या ठिकाणी नव्याने संरक्षक कठडे बांधण्याचे काम निविदा स्तरावर असून लवकरच काम हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

सद्यस्थितीत रस्ता सुस्थितीत असून रस्त्यावरील वाहतुक सुरळीत सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे वाजेवाडी (ता.शिरूर, जि.पुणे) येथील संपादित
केलेल्या जमिनीचा मोबदला शेतकऱ्यांना देण्याबाबत**

(६८) * १३३६४५ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय उद्योग मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे वाजेवाडी (ता.शिरूर, जि.पुणे) येथील सर्व्ह/गट नं.२९० हिस्सा नं.१, २ मधील एकूण २००७ चौ.मी. जमीन हिंदुस्थान पेट्रोलियम कार्पोरेशन लिमिटेडने पाईपलाईन टाकण्यासाठी संपादित केली असून उक्त जमिनीचा मोबदला बाधित शेतकऱ्यांना गट नकाशा अभावी मिळाला नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गट नकाशे न मिळाल्यामुळे उक्त जमिनीचा मोबदला गट सात ते आठ महिन्यांपासून प्रलंबित असून गट नकाशा मिळण्यासाठी बाधित शेतकऱ्यांनी शिरूर कार्यालय, खेड येथील चासकमान कार्यालय तसेच पुणे येथील पुणे-२२ कार्यालयाकडे वेळोवेळी पाठपुरावा केला असून उक्त सर्व कार्यालयात गट नकाशा उपलब्ध नसल्याचे सांगण्यात आले व नकाशा

मिळण्याबाबत शिरूर कार्यालयास दोन महिने विनंती करूनही अद्यापी नकाशा तयार करून देण्यात आला नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कंपनीचे गॅस पाईप लाईन टाकण्याचे काम पूर्ण झाले असून व शेतक-यांनी कंपनीला सहकार्य करूनही शेतक-यांना त्यांच्या जमिनीचा मोबदला मिळाला नाही आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून गट नकाशे व इतर आवश्यक कागदपत्रे उपलब्ध करून संबंधित शेतक-यांना जमिनीचा मोबदला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) हे अंशतः खरे आहे.

मौजे वाजेवाडी ता.शिरूर येथील १४ गटातील क्षेत्र हिंदुस्थान पेट्रोलियम कार्पोरेशन लि. यांच्या पाईपलाईन करिता वापरासाठी संपादन करण्यात आलेले आहे. त्यापैकी ११ गटांची नुकसान भरपाई संबंधित खातेदारांना अदा करण्यात आलेली आहे. नुकसान भरपाई वाटपाची टक्केवारी ७८.५७% आहे. उर्वरित ३ गटातील खातेदारांचे संमती पत्र व गट नकाशे उपलब्ध नसल्याने सदर गटाची नुकसान भरपाई अदा करण्यात आलेली नाही.

तथापि सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून उप विभागीय अधिकारी, खेड., उप संचालक तथा जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी, पुणे., उप जिल्हाधिकारी तथा विशेष भूसंपादन अधिकारी क्रमांक-२२ पुणे यांच्या कार्यालयाकडून चासकमान प्रकल्पासाठी संपादित केलेल्या जमीनीचे व वाटप जमीनीचे तसेच उप अधीक्षक, भूमि अभिलेख शिरूर, खेड यांचेकडून संपादित जमीनीचे नकाशे ९० दिवसांच्या आत प्राप्त करून घेऊन शेतक-यांना मोबदला देण्याबाबतची कार्यवाही केली जाईल.

**तुमसर व मोहाडी (जि.भंडारा) तालुक्यातील गौण खनिज उत्खननाचा
शेष संबंधित ग्रामपंचायतींना देण्याबाबत**

(६९) * १३२५३१ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तुमसर व मोहाडी (जि.भंडारा) तालुक्यातील गौण खनिज उत्खननाचा शेष संबंधित ग्रामपंचायतींना देण्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा. महसूल मंत्री यांच्याकडे दिनांक ४ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार व उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने तुमसर व मोहाडी तालुक्यातील गौण खनिज उत्खननाचा शेष संबंधित ग्रामपंचायतींना देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अशा आशयाचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दि.४ सप्टेंबर, २०१८ च्या पत्रान्वये दिले आहे.

(२) व (३) सन २०१५-१६ मधील गौण खनिजावरील स्वामित्वधनाच्या मिळकतीतून शासनास प्राप्त उत्पन्नाच्या आधारे भंडारा जिल्ह्यातील तुमसर व मोहाडी तालुक्याकरीता प्रत्येकी रु.१२,००,०००/- अर्थसंकल्पीय अनुदान सन २०१६-१७ या वर्षासाठी वाटप करण्यात आले आहे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने दि.१/९/२०१६ च्या अधिसूचनेन्वये महाराष्ट्र जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान (प्रन्यास) नियम, २०१६ प्रसिध्द केले आहेत. सदर जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानच्या निधीमधून किमान २/३ रक्कम प्रत्यक्ष बाधित क्षेत्रामध्ये व उर्वरित १/३ रक्कम अप्रत्यक्ष बाधित क्षेत्राकरीता वापरावयाची आहे. त्यामुळे राज्यातील ग्रामपंचायतींना निधी देण्यात एकसुत्रता व एकवाक्यता आणण्याच्या दृष्टीने महसूल व वन विभागाच्या दि.११/४/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दि.१६/१/१९८५ चा शासन निर्णय निरसित करण्यात आला आहे. परिणामी वर्ष २०१७-१८ च्या अनुदान वितरणाचे आदेश रद्द करण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागणवाडी, आंबेओहोळ, सर्फनाला व धामणी (जि.कोल्हापूर)
सिंचन प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत**

(७०) * १३११७९ श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागणवाडी, आंबेओहोळ, सर्फनाला व धामणी (जि.कोल्हापूर) सिंचन प्रकल्प मागील कित्येक वर्षांपासून प्रलंबित असून पुनर्वसनाकरिता जमिनी उपलब्ध होत नसल्यामुळे जमिनी ऐवजी पॅकेज देणेबाबतची आढावा बैठक मा.राज्यमंत्री, मदत व पुनर्वसन यांचेसमवेत दिनांक ११ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास घेण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागणवाडी, आंबेओहोळ, सर्फनाला व धामणी सिंचन प्रकल्पास जमिनी ऐवजी पॅकेज देण्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांचेकडून शासनाकडे प्राप्त झाला असून या प्रस्तावावर कार्यवाही करण्याचे निर्देश मा.मंत्री महोदयांनी मदत व पुनर्वसन विभागास दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मा. मंत्री महोदयांच्या निर्देशानुसार प्राप्त प्रस्तावावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) यासंदर्भात निर्णय घेण्याची प्रक्रीया चालु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पनवेल (जि.रायगड) तालुक्यातील जमिन धारकांवर
कारवाई न करण्याबाबत**

(७१) * १२६८४३ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.तुकाराम काते (अणुशक्ती नगर), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) :
सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पनवेल (जि.रायगड) तालुक्यातील ८५०-९०० जमिन धारकांना महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रिकरण करण्याबाबत (सुधारणा) अधिनियम, २०१७ च्या अनुषंगाने तहसिलदार पनवेल व उपविभागीय अधिकारी, पनवेल यांनी दिलेल्या नोटीसांवर कोणतीही कारवाई करू नये अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अधिनियमातील तरतुदींचा लाभ कोणास घेता येईल, सुधारणा अधिनियमातील तरतुदी नयना परिक्षेत्रास लागू आहेत किंवा कसे, वारसा हक्काने धारण करित असलेल्या जमिनींना अधिनियम लागू आहेत किंवा कसे याचा खुलासा तहसिलदार व उपविभागीय अधिकारी, पनवेल यांनी न केल्यामुळे जमिन धारकांमध्ये गैरसमज निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अधिनियमांन्वये जमिनीच्या एकूण क्षेत्रापैकी १५ गुंट्यापेक्षा कमी क्षेत्राचा तुकडा पाडून जमिनीचे हस्तांतरण किंवा विभाजन झाले असेल तर अशा जमिनीच्या बाजारमूल्यानुसार २५ टक्के अधिमूल्य

दयावे लागणार व येथील जमिनीचे बाजारमूल्य हे इतर तालुक्यांच्या तुलनेने जास्त असल्याने त्या अनुषंगाने शासनास भरावयाची २५ टक्के रक्कम जास्त असणार आहे तसेच सदर मूल्य भरण्याची आर्थिक क्षमता जमिन मालकांकडे नसल्याने या नोटिशींमुळे जमिन धारकांमध्ये भयग्रस्त वातावरण निर्माण झाले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून जमिन धारकांमध्ये पसरलेले भयग्रस्त वातावरण दूर करण्यासाठी उक्त अधिनियमात सुधारणा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रीकरण करण्याबाबत (सुधारणा) अधिनियम, २०१७ च्या अनुषंगाने तहसिलदार पनवेल यांनी दिलेल्या नोटीसावर कोणतीही कारवाई करू नये अशी मागणी करणारे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्याकडून जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्याकडे प्राप्त झाल्याचे दिसून येत नाही. तथापि, या संदर्भात एक निवेदन प्रकल्पग्रस्त शेतकरी संघर्ष समिती (कानपोली, चिंधण, महाळुंगी) यांनी दिनांक २०.०९.२०१८ रोजी जिल्हाधिकारी, रायगड यांना सादर केले आहे.

(२), (३) व (४) शासनाने, दिनांक ०७.०९.२०१७ च्या अधिसूचनेव्दारे महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रीकरण करण्याबाबत अधिनियम, १९४७ मधील कलम ९ चे पोट कलम (३) नंतर खालील प्रमाणे परंतुकाचा समावेश करण्यात आला आहे "कलम ३१ मध्ये अन्यथा तरतूद केली असेल त्याव्यतिरीक्त, जिल्हाधिकाऱ्यास, यासंबंधात केलेल्या अर्जावरून, १५ नोव्हेंबर, १९६५ रोजी किंवा त्यानंतर आणि महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रीकरण करण्याबाबत (सुधारणा) अधिनियम, २०१७ याच्या प्रारंभाच्या दिनाकापूर्वी, या अधिनियमाच्या तरतुदींच्या विरुद्ध केलेले कोणत्याही जमिनीचे हस्तांतरण किंवा विभाजन हे जर अशा जमिनीचे, प्रचलित प्रारूप किंवा अंतिम प्रादेशिक योजनेमध्ये निवासी, वाणिज्यिक, औद्योगिक, सार्वजनिक किंवा निमसार्वजनिक किंवा कोणत्याही अकृषिक वापराकरिता

नियत वाटप केले असेल किंवा अशी जमीन, कोणत्याही खऱ्याखऱ्या अकृषिक वापराकरिता वापरण्याचे उद्देशित केले असेल तर, वार्षिक दर विवरणपत्रानुसार, अशा जमिनीच्या बाजारमुल्याच्या २५ टक्क्यापेक्षा अधिक नसेल अशा शासन राजपत्रात वेळोवेळी अधिसूचित करील अशा प्रमाणातील नियमाधीनकरण अधिमुल्य प्रदान करण्याच्या अधीन राहून नियमाधीन करता येईल”.

उक्त सुधारणेस अनुसरून शासनाने दिनांक २.०१.२०१८ च्या अधिसूचनेद्वारे नियमाधीनकरण अधिमुल्याचा दर हा वार्षिक दर पत्राकातील अशा जमिनीच्या बाजारमुल्याच्या २५ टक्के एवढा निश्चित केला आहे.

सदर तरतूदीप्रमाणे तहसिलदार, पनवेल यांचे मार्फत महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्यांचे एकत्रिकरण करण्याबाबत अधिनियम, १९४७ मधील तरतूदींचा भंग केल्या प्रकरणी पनवेल तालुक्यातील ८६४ जमिन धारकांना तुकडेबंदी कायद्याविरुद्ध व्यवहार केल्या प्रकरणी नोटीसा देण्यात आल्या आहेत. सदरस्थितीत, नियमाधीनकरण अधिमुल्यात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नेतई (ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग) येथे अवैधरीत्या
गौण खनिजाचे उत्खनन केल्याबाबत**

(७२) * १३२५३६ श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नेतई (ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग) येथे ८०० एकर जमिनीत अवैधरीत्या गौण खनिजाचे उत्खनन करून अडीच कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त गावातील अवैध गौण खनिज उत्खननाविरोधात स्थानिक ग्रामस्थांनी अर्धनग्न अवस्थेत उपोषण केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त ठिकाणी अवैध गौण खनिज उत्खनन करणाऱ्यांवर कारवाई करून अवैध उपसा केलेल्या गौण खनिजाची दंडात्मक रक्कम वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे नेतर्दे, ता.सावंतवाडी, जि.सिंधुदूर्ग येथील सर्व्हे क्र.४४, हिस्सा नं.१ या सामाईक मिळकतीमधून जांभा दगडाचे एकूण २४३८.४२ ब्रास अवैध उत्खनन केले असल्याचे निदर्शनास आले असून या अवैध उत्खननाविरोधात काही स्थानिक ग्रामस्थांनी अर्धनग्न अवस्थेत उपोषण केल्याचे देखील निदर्शनास आले आहे.

२४३८.४२ ब्रास जांभा दगडाचे अवैध उत्खनन करणाऱ्या व्यक्तीविरोधात रु.१,२४,३५,९४२/- इतक्या दंडात्मक रक्कमेचे आदेश तहसिलदार, सावंतवाडी यांनी पारित केले असून सदर दंडात्मक रक्कमेची वसूली करण्याची कार्यवाही तहसिलदार, सावंतवाडी यांचे स्तरावरून सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यातील रस्त्यांवर पुल बांधण्याबाबत

(७३) * १२८१९९ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोराखेडी-पोफळी-पिंपळगाव देवी (ता.मोताळा, जि.बुलढाणा) या प्रजिमा २९ वर कि.मी.२४/२०० मध्ये रुपये १ कोटीचा व वडजी-दहिगाव-आव्हा-माकोडी-तळणी-शेलापुर (जि.बुलढाणा) रस्ता प्रजिमा १२ कि.मी.३१/ २००वर तळणी गावाजवळ रुपये ५० लक्ष किमतीचा लहान पूल बांधण्याबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलढाणा यांनी माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे प्रस्ताव सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, दाताळा-पाडळी (जि.बुलढाणा) (प्रजिमा२१) या रस्त्याच्या दुरुस्तीसाठी ५ कोटी रुपयांचा निधी देण्याबाबत व राजुर (ता.मोताळा, जि.बुलढाणा) येथील पुलाचे नाबार्ड २४ योजनेअंतर्गत बांधकाम करणेबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलढाणा यांनी माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांच्याकडे प्रस्ताव सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या सर्व प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने बोराखेडी-पोफळी-पिंपळगाव व वडजी-दहिगाव-आव्हा-माकोडी-तळणी-शेलापुर या दोन्ही रस्त्यावर पुलाच्या बांधकामास मंजूरी देऊन निधीची तरतूद करण्याबाबत व दाताळा-पाडळी या रस्त्याच्या दुरुस्तीसाठी ५ कोटी रुपयांचा निधी देण्याबाबत तसेच राजुर येथील पुलाचे नाबार्ड २४ योजने अंतर्गत बांधकाम करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) होय. हे खरे आहे.

(३) व (४) मागणीकृत पुलाचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मच्छिमर पोस्ट हार्वेस्टिंग सुविधेंतर्गत राज्यातील
८ बंद जेटींना मंजूरी दिल्याबाबत**

(७४) * १२८०३२ श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ८ बंद जेटींना मच्छिमर पोस्ट हार्वेस्टिंग सुविधेंतर्गत मंजूरी देण्यात आली असून ९० कोटीचा निधी उपलब्ध करून दिला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू मंजूरी देण्यात आलेल्या ८ बंद जेटीमध्ये सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील देवगड तालुक्यातील विजयदुर्ग व मालवण तालुक्यातील मेढा या दोन ठिकाणचा समावेश करण्यात आला असून विजयदुर्ग येथील जेटीसाठी ९.५० कोटी व मेढा येथील जेटीसाठी ८.५० कोटी मंजूर करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, विजयदुर्ग व मेढा या जेटींची कामे सुरु करण्यासह सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) शासनाने नाबार्ड टप्पा २२ अंतर्गत मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणेसाठी ७ बंदर जेटीच्या रू. ६३.१६ कोटी रकमेच्या कामांना शासन निर्णय दि. २३.०२.२०१७ अन्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

(२) होय

(३) विजयदुर्ग जेटीवर- जेटी, पाणी पुरवठा व्यवस्था व सौरऊर्जा दिवे तसेच मेढा जेटीवर- जेटी, पाणी पुरवठा व्यवस्था, मार्गदर्शक स्तंभ व सौरऊर्जा दिवे या सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहेत

(४) सदर कामांना महाराष्ट्र सागरी नियमन क्षेत्र प्राधिकरणाचे ना हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त होताच ही कामे सुरु करण्यात येतील व ही कामे जुलै २०१९ पर्यंत पूर्ण होतील.

**कालावल (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) खाडी पात्रातील
अवैध वाळू उत्खननाबाबत**

(७५) * १२८८४ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), डॉ.संतोष

टारफे (कळमनुरी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कालावल (ता.मालवण, जि.सिंधुदूर्ग) खाडी पात्रात वाळू उत्खनन करण्यास माहे जून ते सप्टेंबर या ४ महिन्यांच्या कालावधीत शासनाने बंदी घातली असताना उक्त खाडीपात्रातून वाळू माफीया मोठ्या प्रमाणात अनधिकृतरित्या वाळू उपसा करीत असल्याचे दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार सदर खाडीपात्रात अवैध वाळू उपसा करणाऱ्या वाळू माफियांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) अवैध वाळू उत्खननाविषयी दि.१७/०७/२०१८ रोजी ग्रामस्थांकडून प्राप्त निवेदन व दि.२६ व २७/०७/२०१८ रोजी वृत्तपत्रात प्रसिध्द झालेल्या बातमीच्या अनुषंगाने तहसिलदार, मालवण यांच्या अधिनस्त दक्षता पथकाने केलेल्या तपासणीत कालावल खाडी पात्रात अनधिकृत वाळू उत्खनन व वाहतूक होत नसल्याचे आढळून आले आहे.

वाळूचे अवैध उत्खनन व वाहतूकीस आळा घालण्याकरीता तहसिलदार यांचे स्तरावर दक्षता पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. सदर पथकांमार्फत कालावल खाडीपात्रात अनधिकृतपणे रॅम्प उभारण्यात आल्याचे निदर्शनास आल्याने सदर रॅम्प यांत्रिक साधनांच्या सहाय्याने नष्ट करण्यात आले आहे. तसेच ६ होड्या जप्त करून तीन होडीमालकांविरुद्ध मालवण पोलीस ठाणे येथे गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. तर उर्वरित तीन होडी मालकांचा शोध घेण्यात येत आहे.

सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात दि.१ एप्रिल,२०१८ ते ३० सप्टेंबर,२०१८ या कालाधीत अवैध वाळू उत्खनन व वाहतूकीच्या ४६ प्रकरणी रु.९४.०९ लक्ष दंड आकारण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील खासगी व सहकारी दूध प्रकल्पांचे अनुदान देण्याबाबत

(७६) * १३१२६२ श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), अॅड.गौतम चाबुकस्वार (पिंपरी), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.राहुल कुल (दौंड), श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने दुधास प्रतिलिटर पाच रुपये अनुदान जाहीर करुनही बहुतांशी दुध उत्पादक शेतकऱ्यांना अनुदान मिळालेले नसताना राज्यातील खासगी व सहकारी दूध प्रकल्पांचे अनुदानाचे एकूण ९० ते ९५ कोटी रुपये शासनाकडून येणे असल्याने दुध प्रकल्पच आर्थिक अडचणीत आले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर जिल्ह्यातील २१ सहकारी व खाजगी दुध संस्थांचे अनुदान शासनाकडे प्रलंबित असून गाईच्या दुधाला प्रतिलिटर ५ रुपये अनुदान देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला असून त्याची अंमलबजावणी दिनांक १ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परांडा (जि.उस्मानाबाद) तालुक्यातील दुग्धोत्पादक शेतकऱ्यांना माहे ऑगस्ट महिन्यामध्ये रुपये ५ प्रतिलिटर प्रमाणे दुध दरवाढीचे पैसे मिळाले परंतु माहे सप्टेंबर, २०१८ पासून मिळालेले नसल्याचे स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.मुख्यमंत्री व दुग्धविकास मंत्री यांचेकडे दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे निदर्शनास आणून दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अनुदान प्रलंबित असल्याबाबतची चौकशी करुन दुध उत्पादक शेतकऱ्यांसह राज्यातील खासगी व सहकारी दूध प्रकल्पांना तातडीने अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. महादेव जानकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

शासनाने दि.२० जुलै,२०१८ व ३१ जुलै,२०१८ अन्वये पिशवी बंद दूध वगळून उर्वरित दूधास रुपये ५/- प्रतिलिटर असे अनुदान दि.१ ऑगस्ट,२०१८ पासून मंजूर केले आहे. खाजगी व सहकारी दूध प्रकल्पांनी सदर अनुदान दूध खरेदीच्या दरासह शेतक-यांना अदा केल्याची माहिती संगणक प्रणालीवर सादर केल्यावर त्यानुसार निधी वितरित करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

आतापर्यंत प्राप्त झालेल्या दाव्यानुसार प्रत्येकी १० दिवसाची १ सायकल याप्रमाणे दि.०१/०८/२०१८ ते दि.१०/०९/२०१८ पर्यंत रु.९५,०४,०९,२७० इतके अनुदान वितरीत करण्याची कार्यवाही आयुक्त दुग्धव्यवसाय यांचेकडून करण्यात आली आहे. उर्वरित ३७ प्रकल्पांसाठी सुमारे रु. ३०.८५ कोटी रुपये अनुदान वितरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) होय, दि.१५.१०.२०१८ रोजी शासनास असे पत्र प्राप्त झाले आहे.

(४) उस्मानाबाद जिल्हयातील मे.वैष्णोदेवी फूड प्रॉ.प्रा.लि.बाभळगांव व नॅचरल शुगर इंडस्ट्रीज यांचे डेअरी डिव्हीजन, रांजणी या २ दुग्धप्रकल्पांनी शासनाच्या ५/- रुपये प्रतिलिटर अनुदान योजनेत सहभाग घेतला आहे. सदर योजनेसाठी ठरवून दिलेल्या संगणकीय प्रणालीत वैष्णोदेवी फुड प्रॉ.प्रा.लि. यांनी १० सप्टेंबर,२०१८ पर्यंतची माहिती उपलब्ध करून दिली असून आतापर्यंत सदर प्रकल्पास दि.२०.०८.२०१८ पर्यंतच्या अनुदानाची रक्कम वितरित करण्यात आली आहे. उर्वरित कालावधीसाठी निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्पास रक्कम वितरीत करण्यात येत आहे. माहे सप्टेंबर,२०१८ या महिन्यातील माहिती प्रकल्पांकडून सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

नॅचरल शुगर इंडस्ट्रीज यांचे डेअरी डिव्हीजन,रांजणी या प्रकल्पाने शासन निर्णयातील अटीनुसार रुपये ५/- प्रति लिटर अनुदानाची रक्कम थेट दूध उत्पादकांच्या खात्यात जमा केल्याचे दस्ताऐवज सादर न केल्यामुळे सदर प्रकल्पास अद्यापपर्यंत निधी वितरित करण्यात आला नाही.

आतापर्यंत शासनाने दि.०१/०८/२०१८ ते दि.१०/०९/२०१८ पर्यंत राज्यातील दुग्ध प्रकल्पांनी संगणक प्रणालीवर उपलब्ध करून दिलेल्या दाव्यानुसार आज अखेर पर्यंत रु.९५,०४,०९,२७० इतके अनुदान वितरीत केले आहे.

सद्यस्थितीत विभागाकडे प्राप्त ३७ प्रकल्पांसाठी सुमारे रु.३०.८५ कोटी रुपये अनुदान वितरीत करणे बाकी आहे. सदर योजनेवरील निधीपूर्तता पुरवणी मागणीव्दारे विभागास उपलब्ध होणा-या निधीतून पूर्ण करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा-लातूर राज्यमार्गाचे काम निकृष्ट दर्जाचे होत असल्याबाबत

(७७) * १२९३५२ श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील सातारा-लातूर राज्यमार्गाचे सुरु असलेले काम निकृष्ट दर्जाचे होत असल्याचे तसेच या रस्त्यासाठी प्रशासनाच्या संगनमताने शेतकऱ्यांच्या रस्त्यालगतच्या जमिनी जबरदस्तीने बळकावण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या मार्गावरील कोरेगाव ते पुसेगाव दरम्यान वाहतुकीची पर्यायी व्यवस्था न करताच रस्ता उखडण्यात आला असून म्हसवड ते कोरेगाव दरम्यान झालेल्या अनेक अपघातात आठ नागरिकांचा मृत्यू झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर महामार्गावर कोरेगाव ते पुसेगाव दरम्यान वाहतुकीची पर्यायी व्यवस्था करून अपघात घडू नये म्हणून उपाययोजना करण्याबाबत तसेच महामार्गाचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या ठेकेदार व

संबंधित अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

वाहतुकीची पर्यायी व्यवस्था केल्यानंतरच सदर मार्गावरील डांबरी पृष्ठभाग उखडण्यात येत आहे. तथापि, पुसेगाव पोलीस हद्दीमधील या रस्त्यावर आजपावेतो एक अपघात झाला असल्याचे पोलीस स्टेशन पुसेगाव यांच्या पत्रावरून कळते.

(३) पुसेगाव पोलीस स्टेशन हद्दीतील झालेल्या एक अपघाताचे प्रकरण सध्या न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) वाहतुक सुरळीत राहणेसाठी योग्य त्या सुरक्षाविषयक उपाययोजना करण्यात येत असून, तशी दक्षता घेण्यात येत आहे. पुसेगाव पोलीस स्टेशन हद्दीतील झालेल्या एक अपघाताचे प्रकरण सध्या न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील आंबाचौडी (ता.बसमत) येथील राज्यमार्गाचे व सावरखेडा ते खानापूर चित्ता (ता.कळमनुरी) या रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे केल्याबाबत

(७८) * १३०३५९ डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आंबाचौडी (ता.बसमत, जि.हिंगोली) येथून जाणाऱ्या राज्यमार्गावर लाल माती मिश्रीत मुरुम टाकून रस्त्याचे काम निष्कृष्ट दर्जाचे करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कळमनुरी (जि.हिंगोली) तालुक्यातील अकोला हैद्राबाद महामार्गावरील सावरखेडा व खानापूर चित्ता या रस्त्याचे कामही निष्कृष्ट दर्जाचे करून गैरव्यवहार करण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दोन्ही कामांबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरहू रस्त्यांची दुरुस्ती करून निष्कृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या ठेकेदारांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) अशी कोणतीही बाब निदर्शनास आल्यास चौकशी करून संबंधितावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सारंगवाडी (ता.मेहकर, जि.बुलडाणा) येथे अवैधरित्या गिट्टी क्रशर

मशीन सुरु करणाऱ्या ठेकेदारावर कारवाई करण्याबाबत

(७९) * १३१३१७ श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सारंगवाडी (ता.मेहकर, जि.बुलडाणा) येथे जलसंधारण विभागाच्या वतीने साठवण तलावाचे काम सुरु असून त्या ठिकाणी कंत्राटदाराने कोणत्याही विभागाची परवानगी न घेता गिट्टी क्रशर मशीन बसवली असून अवैधरित्या लाखो ब्रास गिट्टीचे उत्पादन घेऊन शासनाचा कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडविला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत माजी लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांच्याकडे लेखी स्वरूपात तक्रार केल्यानंतर सदर गिट्टी क्रशर मशीन सील करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर गिट्टी क्रशर मशीन सील केल्यानंतरही दोषींवर प्रशासनाने कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय.

- (३) व (४) सारंगवाडी, ता. मेहकर, जिल्हा बुलढाणा येथील पूर संरक्षक व साठवण तलावाच्या कामाकरीता संबंधित कंत्राटदाराने अनाधिकाराने ३,७६,०८४ ब्रास काढलेल्या गौण खनिजाच्या स्वामित्वधनाची रक्कम व तीनपट दंड असे एकूण रु.२२,५६,५०,४००/- इतक्या रक्कमेचे आदेश तहसिलदार, मेहकर यांनी संबंधित कंत्राटदारास बजावले आहेत. सदर रक्कम वसूलीची कार्यवाही तहसिलदार स्तरावर सुरु आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भोर-मांढरदेवी (ता.भोर, जि.पुणे) या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

- (८०) * १३०९६१ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भोर-मांढरदेवी (ता.भोर, जि.पुणे) हा रस्ता आंबाडखिंड घाटातुन वाई, पाचगणी व महाबळेश्वरला जोडणारा महत्वाचा रस्ता असून या रस्त्यावर मोठमोठे खड्डे पडून रस्त्याची दुरुवस्था झाली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्यावरून हजारो विद्यार्थी व कामगार प्रवास करीत असल्याने व मोठ्या प्रमाणात वाहनांची वर्दळ असल्याने अपघात घडून जीवित व वित्त हानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्नांकित यवत माळशिरस कापूरहोळ भोर वाई सुरु रस्ता हा रा.मा.११९ असा आहे. सदर रस्त्याच्या ८.७४ कि.मी. लांबीमध्ये कठीण घाटरस्ता आहे. सद्यःस्थितीत द्वैवार्षिक देखभाल दुरुस्ती कार्यक्रमा अंतर्गत रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरण्याचे काम प्रगतीत असून लवकरच काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

सद्यःस्थितीत रस्ता सुस्थितीत असून रस्त्यावरील वाहतूक सुरळीत सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोकणेर-सागावे-गीरनोली-खुताड (ता.जि.पालघर) या रस्त्याचे
बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे केल्याबाबत**

(८१) * १३४२५५ श्री.सुभाष साबणे (देगलूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकणेर-सागावे-गीरनोली-खुताड (ता.जि.पालघर) या सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून बांधण्यात आलेल्या रस्त्याचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीनुसार या रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे बांधकाम करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

- (२) सदर रस्त्याची पाहणी जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली आहे.
 (३) कोकणेर सागावे गिरनोली खुताड पांजरा हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र. ६८ असून त्याची एकूण लांबी ३३.४०१ कि.मी. एवढी आहे. त्यापैकी सन २०१७-१८ च्या जिल्हा वार्षिक योजना ५०५४-५१३५ या लेखाशिर्षातर्गत सा.क्र. ३१/०० ते ३२/०० या लांबीमधील मंजूर काम दिनांक ३१.३.२०१८ रोजी पूर्ण करण्यात आले. सदर काम जुलै २०१८ अखेरीस सुस्थितीत होते. मात्र या रस्त्यावरून मोठ्या प्रमाणात अवजड वाहनांची होणारी वाहतूक व अतिपर्जन्यवृष्टी यामुळे हा रस्ता अंशतः क्षतिग्रस्त झाला आहे. सदर कामाचा दोष दायित्व कालावधी दि.८.३.२०१९ पर्यंत असल्याने ठेकेदाराकडून स्वखर्चाने दुरुस्ती करून घेण्यात येत आहे.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही

सोलापूर शहराच्या हद्दवाढ भागामधील जमीन अकृषिक करण्याबाबत

- (८२) * १२६६५६ श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.मोहन फड (पाथरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) सोलापूर शहरात विशेषतः हद्दवाढ भागामध्ये अनेक जमीन मालकांनी आपली जमीन गरीब नागरिकांना विक्री केली असून महसूल अधिनियम १९६६ च्या नियमानुसार व कलम ४२ ब नुसार तहसीलदार उत्तर सोलापूर यांनी अकृषिक व रुपांतर करावयाची रक्कम भरून घेऊन अनेक नागरिकांना बिनशेती आदेश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर आदेशाची अंमलबजावणी तलाठी व मंडळ अधिकारी यांच्याकडून केली जात नसून बिनशेती आदेशाची नोंद होऊ नये म्हणून

प्रांताधिकाऱ्यानी तहसीलदार तसेच मंडळ अधिकारी व तलाठी यांना तोंडी आदेश दिल्यानेच सातबारा उताऱ्यावर नोंद घेण्यात येत नसल्याचे व त्याबाबत अनेक तक्रारी प्राप्त झाल्याचे निदर्शनास आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय व त्यानुसार संबंधित शेतकऱ्यांना बिनशेती आदेश देण्याबाबत व मंडळ अधिकारी व तलाठी यांना आदेश देऊन ४२ ब प्रमाणे दिलेल्या बिनशेती आदेशाची नोंद सातबारावर घेण्याबाबत तसेच यास विलंब लावणाऱ्या उपविभागीय अधिकाऱ्यांसह इतर अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) सोलापूर शहरामध्ये महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ चे कलम ४२ ब नुसार तहसिलदार, उत्तर सोलापूर यांचे कार्यालयामार्फत अकृषिक कर व रुपांतर कराची रक्कम भरणा केल्याची पावती ही जमीन अंतीम विकास योजनेत दर्शविलेल्या अकृषिक वापरामध्ये रुपांतरीत केली असल्याचा पूरावा म्हणून ग्राह्य धरण्यात येईल, अशा आशयाचे पत्र संबंधित खातेदारांना देण्यात आलेले आहे.

(२) अशा स्वरूपाची तक्रार जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांच्या कार्यालयास प्राप्त झालेली आहे.

(३) व (४) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने तहसिलदार, उत्तर सोलापूर व उपविभागीय अधिकारी, उत्तर सोलापूर यांची अनुक्रमे उप जिल्हाधिकारी, रो.ह.यो., सोलापूर व अपर जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांच्या मार्फत चौकशी करण्याचे आदेश जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत देण्यात आलेले असून चौकशी अहवालाच्या अनुषंगाने पुढील उचित कार्यवाही करण्याचे जिल्हाधिकारी स्तरावर नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पनवेल (जि.रायगड) येथे रिक्षाचालक प्रवशांकडून अतिरिक्त
भाडे वसूल करत असल्याबाबत**

(८३) * १३१४८० श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पनवेल (जि.रायगड) येथे रिक्षाचालक मिटरचा वापर न करता मोठ्या प्रमाणात भाडे आकारून प्रवाशांची लुट करित असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रिक्षा परवाने देताना रिक्षा मिटरप्रमाणे चालविण्याची अट असताना रिक्षा चालक मिटर प्रमाणे भाडे आकारत नाही अशा अनेक तक्रारी नागरिकांनी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपप्रादेशिक अधिकारी, परिवहन विभाग यांच्या दुर्लक्षामुळे रिक्षा चालक मनमानी भाडे आकारून प्रवाशांचे नुकसान करित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार मिटरप्रमाणे भाडे आकारण्यास रिक्षा चालकांना सक्तीचे करण्याबाबत कार्यवाही करून संबंधित दुर्लक्ष करणा-या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) अशा आशयाची बातमी वृत्तपत्रात प्रसिध्द झालेली आहे.

(२) ते (४) रिक्षाचालक मीटरप्रमाणे भाडे आकारत नसल्याच्या तसेच विहित भाड्यापेक्षा जास्त भाडे आकारतात, अशा तक्रारी प्राप्त आहेत. प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पनवेल यांच्या वायुवेगपथकांमार्फत ऑटोरिक्षांची नियमित तपासणी करण्यात येते.

माहे एप्रिल-२०१८ ते ऑक्टोबर-२०१८ या कालावधीत ४७८ ऑटोरिक्षांवर कारवाई करण्यात आली असून १५१ ऑटोरिक्षा अटकावून ठेवण्यात आलेल्या आहे. तसेच सदर कारवाईतून रु.११.९३ लक्ष एवढे तडजोड शुल्क वसूल करण्यात आलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हडीबंदर (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथील धूप प्रतिबंधक
बंधाऱ्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(८४) * १२८०७३ श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हडीबंदर (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथील धूप प्रतिबंधक बंधाऱ्याचे काम ४७११ पूर्वनियंत्रण प्रकल्पावरील भांडवली खर्च अंतर्गत सन २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पात समाविष्ट असून सदरहू कामाच्या रूपये १ कोटी ४५ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास मान्यताही देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू धूप प्रतिबंधक बंधाऱ्याच्या कामासाठी सन २०१७-२०१८ च्या अर्थसंकल्पात ७ लाख २५ हजार इतक्या रकमेची तरतूद केलेली असतानाही बंधाऱ्याच्या कामास अद्यापी सुरुवात करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार उक्त ठिकाणच्या धूप प्रतिबंधक बंधाऱ्याच्या बांधकामास सुरुवात करून तातडीने काम पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर कामाच्या पर्यावरण विभागाच्या मंजूरीसाठी सल्लागाराची नियुक्त करण्यात आली आहे. सल्लागाराकडून पर्यावरण मंजूरीचा अहवाल तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील मध्यवर्ती बस स्थानकाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(८५) * १३१२२८ श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या मध्यवर्ती बस स्थानकाच्या दुरुस्तीची, सिमेंट काँक्रीटीकरणेची कामे प्रलंबित असल्याने प्रवाशांची गैरसोय होत असल्याचे दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बस स्थानकातील अंतर्गत रस्त्याचे काम प्रलंबित असल्यामुळे ठिक-ठिकाणी खड्डे पडून धुळीचे साम्राज्य पसरल्यामुळे नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त बस स्थानकाच्या दुरुस्ती व सुशोभिकरणासाठी ३ कोटी ५६ लाख रुपयांचा प्रस्ताव जिल्हा नियोजन मंडळाकडे मंजूरीसाठी पाठविण्यात आला असून सदर प्रस्तावास मंजूरी न मिळाल्यामुळे सदरहू विकास कामे प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पंढरपूर तालुक्यातील बस स्थानकाच्या दुरुस्ती व सुशोभिकरणाबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२), (३) व (४) पंढरपूर येथील बसस्थानकामधील वाहनतळाचे काँक्रीटीकरण करण्याकरीता पंढरपूर विकास आराखडयाअंतर्गत रु.३,५५,४६,३२७/- इतक्या रकमेचा प्रस्ताव विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे यांचेमार्फत नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडे दि.२१.०२.२०१८ रोजी प्रशासकीय मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला आहे. मंजूरीच्या आधीन राहून निविदेवर कार्यवाही चालू आहे.

दरम्यान प्रवाशांना त्रास होवू नये म्हणून वाहनतळावरील खड्डे वेळोवेळी मुरुम खडी व ग्रीटने भरण्यात येवून वाहनतळ सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहे.

तसेच, बसस्थानकावर लाईट, पंखे, पाण्याची व्यवस्था, प्रसाधनगृह, हिरकणी कक्ष, आसनव्यवस्था, प्रतिकालय, आरक्षण व्यवस्था इ.सोयी उपलब्ध आहेत. बसस्थानकाची स्वच्छता मे.ब्रिक्स इंडिया प्रा.लि., पुणे यांचेकडून करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.